

VIENYBE LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 6.

Plymouth, Pa., d. 5 Vasario (February) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainą adresu butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinczių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti išvirszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybe Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“ in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Paeksztis & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

Isa Parvime in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Iszeina kožną Seredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
I UZMARE.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiem raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkvojimai: už vieną sykį	50c
Du sykius garsinant	75c.
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pinigai kitai nesistunčia, kaip tik per MONEY ORDER, na registravotose gromatose ant szito antraszo:

J. J. Paeksztys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth. Pa.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.

Plymouth, Pa.

Didžiausia ir geriausia avalines, kurpių ir batų krautuve visam mieste.

Žemiausias prekės!

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemizkus dalykus. Gerą muilą, szepteczius, szukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

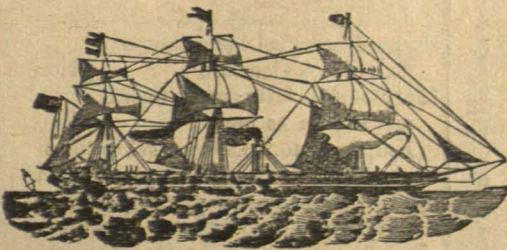
Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir ūKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj dalyje svieto ir siunčiam pinigų greitai ir pigai.

Susisznecam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon“ 13 S. Canal street.

WILKES-BARRE, PA.

Puiki degtinė ir alus! kviečiam lietuvius.

Czia gausi pigianias laivakortes ir pigiai nusiųgi pinigų į visas svieto dalis.

Užlaikau didžiūnę krautuve Rėmų krautuve ir pigiausiai parduodu kaip visi, rėmų galima gauti visokio gantuko dideliu pasirinkime dėl visokių paveikslų, kalbu lietuvizkai, lenkizskai ir t. t. Podraugiai užlaikau ir visokius paveikslus kaip szventus ir kitokius. Mano adresas:

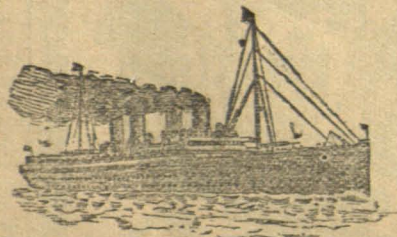
MORRIS BLOOM,

312 Penn Ave. Scranton, Pa.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo – 19 colių pločio, 24 colių augszčio, ant puikios popieros, su prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsitarnavusio tautiečio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaip papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant naudos savo tautiečių ir tėvynės.

Pardodu Laivakorte ant visokių linijų ir siunčiu pinigų į visas dalis svieto Doviernstis (pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iezmainau visokius pinigų ont amerikonezkių ir t. t. Darau apszergėimus nuo ngnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu kurį atkeliausi užlaikyti kastlegarnėje, tegul szaukliai prie manęs, o a sz jį iszluosuoeli. Lietuviai krepkltės pae savo tautietį, o br. vte užganėdinti.

Teleponas 309 – 2 S. S.

P. V. Obiecinas,

1118 Carson str. S S. PITTSBURG, PA.

Daugiau kaip 30 metus iszmeigtas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
“ANKER” (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausias gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisoku Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyčia Adomo Adžgaucko.

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiaulieną, versziena, jautieną, avincziena, kumpiai szvieži rukyti, de szrų visokių galima gauti dideliu pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt

yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už p gesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

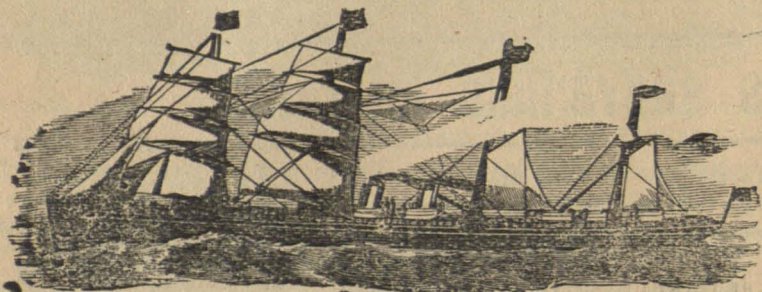
Daktarka Johanna Želviene.

Vienintėlė lietuvizska daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave ir Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro laiko gimdyves (moteris palage) ir suteikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinia, kad mes pardūdam Szifkortes ant visu greicziausiu laivu už pigiausia preke. Esu užvirtintu agentu ant liniju, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziam pinigus, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienu. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuviszkai ir lenkiszka. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teipogi pardūdam tikietus ant visu geležinkeliu Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 doleriu ir vizaus, ale kad buva padėti ne maziu kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Krautuve Forniczio.

Cztonai gausite pigiausiai visokius naminius rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreses ir t. t. Kiekvienas sykį pas mus pirkes, ateina ir kita sykį Susikalbėti galima visalp.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

Didele krautuve

IR KARZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir skanaus gerymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**

Plymouth, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestinga, teisinga ir artistiszka izdirbima.

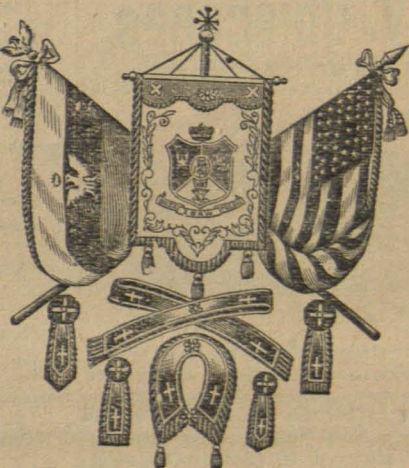

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi tuotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausėi ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama izdirbimais įgijau geriause praktike ir dėl to galiu wisą padirbt pigiau ir geriau ne gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRAYCHAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame izdirba geriause **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas izz grynu javu ir geriausiu apfiniu, norint ir geriant truputi užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytu kvarbu ne proczky.

Todėlgi perkantiejie ir pardavejai (karcziamnijai) visacs reikalukite Lietuviszkos alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite savo Vientauczius lietuvius.

Todėlgi perkantiejie ir pardavejai (karcziamnijai) visacs reikalukite Lietuviszkos

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszeipsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

Apszvieta ir M. kslas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszkas drukas, puikiam apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuviszkas drukas, puikiam apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksminimo Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuviszkas laikrasztis, nedėlis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabatės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko izz szito suraszo, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikraszti ant pusės meto duodu viena izz szitu triju: 1 Vienybę Lietuvtikę, 2 Lietuva 3 Lietuvis Kožnas pirkejas szitos mano ofertos, turi tiea paslekti sau vieną izz augzcziaus minėta laikraszciu ir sykiu su steliuonku tur danezt man laikraezcio vrdę.

Kas nenori arba negali atsisti pilnos sumos pinigų, y. \$5.00 sykiu su steliuonku, tas tegul siunczia \$1.00, bet nemažians, o kitus \$4.00 damokė antexpreso priimdamas pirkinį. O jeigu kas neizeitenka izduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per puse, o abudu džiangsia pasinandoje izz szitos mano ofertos.

Lietuviai, naudokitės izz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padarian tiktai vien dēlei jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

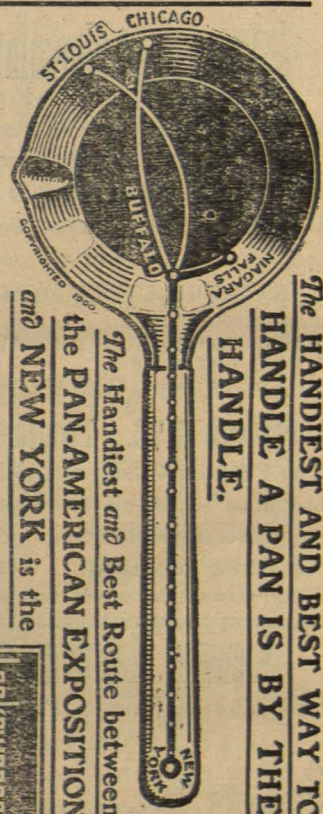
Pinigus reikia einsti per Money Order, arba registravotol gramotol. Adreukite sziteip: **M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich.**

Griaicziausiai izzgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.

The HANDIEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE HANDLE.
 The Handiest and Best Route between the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the

For information, Rates, etc., address
 429 BROADWAY, N. Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 103 ADAMS ST., CHICAGO, EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 28 EXCHANGE PLACE, N. Y.
T. E. CLARKE, Gen'l Superintendent.
T. W. LEE, Gen'l Passenger Ag't.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prezidentas — **M. Totorius,**
 1 Willow str., Plymouth, Pa.

Vice-preziden. — **V. Kaunas,**
 Box 211, Newburyport, Mass.

Sekretorius — **T. Astramskas,**
 732 S. Front st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — **T. Pauksztys,**
 123 N. Main str., Pittston, Pa.

Apiekuunai }
 kasos: } **J. Kazakeviczia,**
 1150 Wyomint Ave.
 Pittston, Pa.
K. Unika,
 1112 Moyamensing Ave.
 Philadelphia, Pa.

Uzveizėtoju knygyno — **V. Daukszys,**
 332 Catharine str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— Visuose Lietuvos kampuose gema ir tarpsta yvairios draugystės. Jau nuo seniaus buvo įsikurusios draugystės „Žiburėlis“ (moterų), „Motinėle“, „Želmuo“, „Knygų platinimo dr.“, „Kankintinių dr.“, „Sietynas“ ir kitos, kurios nė vardo neturi; pereituos ir už pereituos metuose užgimė naujos: „Žvaigždė“, „Akstinas“, „Lietuvių jaunuomenės bendrovė“, „Ausrelė“. Žinoma, tos draugystės slapta varo savo darbą, po baime skaudžios bausmės.

— Vilniuje, kaip jau dvejetą kartų minėta „V.“, lietuviai laimėjo tiesą melstis lietuviskai. Pirm dviejų metų lietuvius varu varė iš misijos norių bažnyčios, o dabar, pacyioje katedroje, liepiant vyskupui, pralotai su kunigais švenczia lietuviskai jubilėjų per isztisas tris dienas. Kaip pranesza „Lietuvai“, iš Žaslių parapijos atvyko antšvenczių giesmininkai ir giesmininkės, kurie dailiai giedojo lietuviskai. Szviesunai ir didžiudai, nekaltant apie daugybę „prasto“ svieta, meldėsi iš lietuviskų „Szaltinių“. Netrukus, lietuviai gaus savo bažnyčią, į kurią jau perstatytas prabaszczium kun. Kuchta.

— Daktaras Vaineikis, sumintas už lietuviskystės reikalus, kani Mintaujos kalėjime jau dvideszimts kelintas mėnuo.

— Lietuvių balsas, isztartas vieszai, tarpais neliekti neuztėmytas. Skaitytojai atsimenta straipsnelį, patilpusį 3 „V.“ numeryje po užraszu: „Rusinai kovoja“. Dabar, 5 rusiskosios „Svobodos“ num. skaitome tuos žodžius: „Lietuviszkas laikrasztis „Vienybė“, kurs iszeina Plymouth, Pa., patalpino straipsnį „Rusinai kovoja“, kuriame sulygina lietuvių padėjimą su rusinų padėjimu ir supazindina lietuviszką visuomenę su paskuti-

niais atsitikimais Lvovo universitete. Visas rasztas perdėm perimtas prielankumo ir sąjausmo dvasia link rusinų“. Be to dar užtėmyjome skaitliu je aukavusių meilės dovanas kovojanczios rusiszkos jaunuomenės naudai dviejų lietuvių vardus.

Isz Lietuvos.

Pajevonys, Vilk. pav. Policija pasigedo vieno vaikino Mickevycziuko isz Budviecių sodziaus. Pas jį pernai Mintaujoj buvo krata (žiur. „Var.“ N. 12 1900 m.); nors nieko nerado ir per tyrinėjimus nieko neisztyrė, bet slapta pavedė žandarų prieglobai. Kur jis dabar prapuolė, policija nenuvokia, tik Vilkavisztkio žandarai džiaugiasi, kad jiems jau neberekėse dėl jo vieno vazinėt beveik kas savaitė už 3 mylių — isz Vilkavisztkio į Pajevonį, kad nebebusė kam tų „prakeiktų popierų“ lipint, tarytum vienas žmogus gali apeiti viena nakczia 6 parapijas (žiur. szito num. koresp. „Atsiszaukimai“).

Vasara, dar bunant M. mus kraszte, szimts žino kas paleido tokias paskalas: „Jeį kas laikys savo namuose Mickevycziuką ir patirs apie tai žemskis, tai turės mokėt už dieną po 5 rub. bausmės; o jei kur jį užeis, tai szeimyninkas tų namų turės mokėt 3 rublius“. Graži bausmė!... O ką jus sav? — koks žemskis isztikrų jų norėtų uždėt tokią bausmę, tik... pas mus žmonės jau nebetoki kvailiai! P.

Krata. Zapyszkyje (Suval. gub.) pas Motiejų Eimaitį, szkaplierninką, 15 spalinį buvo didelė krata.

Atbėgo, kaip akis iszdege, žandarų virszininks, 3 žandarai, 5 žemsargiai, ir su striuku pradėjo daryt nieko nė nesakę krata; bekratydami rado nė nepaslėptą, 12 ekz. „stacijų“,

1 ekz. „Ukininko kalendoriaus“, 2 ekz. „Elementoriaus“. Valdžiai prieszingo nieko nerado. Dabar mat Eimaitis po „dozoru“.

Isz kratos buvimo matyt, kad buvo užskusta, nes pats žandarų virszininks vis užpuldinėjo ant Eimaiczio, kad pasakytų, nuo ko tas knygas pirkęs ir kam paskui jas pardavė.

— Priesz mėnesį laiko pas tavę tiek knygų buvo, kad su pora vežimų but nepavežta! pasakė žandaras.

— Tai reikėjo tuosyk ateiti paziurėti, — atsakė Eimaitis.

Daugiaus žandaras nieko neklausė.

Labiausiai gudai siuto, kad niekur nerado Eimaiczio tavorinės skrynūtės. Ant žandarų užklauso atsakė Eimaitis, kad nėjokios skrynūtės jis neturįs. Žemsargiai lindyjo, kad turįs Eimaitis skrynūtę ir kožną szventą dieną stovįs ant rinkos su skrynute, isz kurios pardavinėjas žmonėms tavorus. Visur iszgriozdė, o niekur nieko neradę, tiktai keletą knygelį nekaltos įtalpos, iszvažiavo. Kokia bus bausmė už tai, toliaus žinosime... Žaibas.

Atsiszaukimai. 7 d. liepos buvo iszlipjti atsiszaukimai Juczionių giraitėj netoli Zapysztkio. Žmonės vis pasistiebdami skaitė atsiszaukimus. Dviejuose daigtuose atsiszaukimai iszbuvo net tris nedėlias. Žmonės su nagais nestengė nugramdyti, o policija neužėjo.

Po to iszlipinimo visokios kalbos pasileido po žmones.

Zapysztkis kol gyvas nematė tokių popierų: raudonų, geltonų, baltų, žalių, ir dagi lietuviszkų, kurios užtaria už žmones ir už „vierą“, peikia maskolius už jų nežmoniszkumą ir rodyja, kaip nuo jų atsiginti; per tai žmonės su dideliu pamėgimu ir su didžiausiu džiaugsmu skaito, tiktai

mulkiai draskė; kiti vyrai nusiplėszę namon parsineszė.

Žaibas.

— Szjmet apie szv. Joną pasirodė Birziuos (Panevėzio pav.) rusiszkai raszyti atsiszaukimai; daugiausiai prilipinėta jų buvo prie popo namų. Raszo, kad lietuviai iszmuszė visus Birzių gudus, pirmiausiai popą ir jo szeimyną.

Popas, pamatęs tokį atsiszaukimą, baisiai persigando, o jo pati jau taikstėsi bėgti isz Birzių, kad sveiką kailį iszneszti...

Vienas atsiszaukimas pakliuvo ir į rankas vietinio szdzios Charczenko, buvusio žandarų pulkauninko. Perskaitė jis tą atsiszaukimą, stebisi — jis suvuodė, kad tų ne lietuvių, o kokio gudo darbas. Tuoj padarė pas cerkvės tarną, „ponomarių“ krata ir susekė, kad tai to „ponomariaus“ darbas ir jo duktės. Supykę juodu buvo ant popo ir užsimanė jį pagąsdint. Susekė ir kas perraszinėjo atsiszaukimus. Bet toliaus žinoti apie tai popas ir Charczenko nusprendė neduot, kad nepagadyt gudų vardą Lietuvoje.

— 6 spalių atsirado isz nakties apie Pajevonį, Gražiszkis, Bartininkus, Lankeliszkius, Vilkaviszki, Alvitą ir Virbalį lietuviszki atsiszaukimai: „Tėvynė pagelbos szaukiasi!“ „Broliai ir Sesers nepasiduokime maskoliams!“ ir „Kas turi ausis teklauso!“ Vienur buvo iszmėtyti, kitur iszlipinėti. Nekuriose vietose dar tik pirmą kartą pasirodė ir per tai didelį truckszmą pakėlė. Daugiausiai nulupinėjo atsiszaukimų szaltysziai, bijodami, kad juos į szaltąją nepatupdytų už tai, kad negerai stulpus prižiuri; kaip—kur nulupinėjo ir patys ukininkai ir bernukai, vis bijodamiesi atsakymo; davatkos į peklą grudo lipintojus, nes jie ant kunigėlių nelaimę norį užtraukti.

Mat Pajevonyje buvo iszmėtyti lapeliai ir ant klebonijos tako, ir ties zakristijoms, bažnyčios durimis. . . . Bet pas mus atsiranda jau ir visi sodžiai, kurie nenulupinėja atsizsaukimų (pvz. Trilaukys, Pajev. val.).

— Mus sodžius — sako vienas ukininkas — ne toks kvailas... Kad prilipinta, tai prilipinta, kad visi galėtų skaityti, o ne, kad draskyti... Kitas vėl ukininkas su paczia, su vaikais sako:

— Kad tik asz kur prigriebčiau tų popierių, asz už kelių mylių padaryčiau! O trečiasis — „Asz su savo vaikais, užsėdę ant arklių, visą Vilkaviskio pavietį aplėktume!“

— 6 spalį, šventadienį atsirado Pajevonyje prikaiszioti į žmonių vežimus atsizsaukimai. P.

— 9 rugsėjį lapeliai „Tėvyne pagelbos šaukiasi“ buvo prikabinėti ant medžių šakų pakeleį, važiuojant vieszkeliu nuo Smilgių ant Labos (Panevėžio pav.).

— 24 dieną spalį pasirodė atsizsaukimai po visą Naujamiestį ir po Meisztų kaimą. Szjmet mažai atsizsaukimų pateko į policijos rankas. Pernai budavo prilipinti, tai kaip tik užuodavo juos policija tuojaus siųsdavo žemsargius raitus draskyti; o tie, įdukę kaip szėtonai, nudraskydavo ir sklypucius į kiesznius susipildavo, nė tų nepalikdavo. Szj rudenį pasirodė iszmėtyti isz nakties — pilni takai, pilnas szventorius; bet beveik visi į žmonių rankas pateko. Kiekvienas, radęs teip gražų popieros sklypelį, susivyniojęs įsidėjo į kiesznių, o parsineszęs namon, perskaitė namiszkiams.

Tik meldžiu mėtyt dangiaus, nes mėtyti atsizsaukimai veikiau patenka į žmonių rankas.

Gluosnis.

(Isz „Ukininko“)

Parodos reikalai.

Jau praslinko metai, kaip pasibaigė Paryžiaus paroda, o „Liet. Parodos“ reikalai dar nepasibaigė ir nežinia kada jie pasibaigs. Pabaigoj 1900 m. ir pradžioj 1901 m. tapo parsizsiti likę parodos daigtai ant p. D. Zauniaus vardo ir pavesti globai „Varpo“ ir „Ukininko“ knygininkės.

Bet prisiųstieji parodos daigtai reikalavo ne tik globos bet visos eilės darbų, tai dėlei gražinimo, tai dėlei iszpirkimo, tai dėlei korespondencijos ir nesusipratimų.

Tais reikalais galima buvo užsiimti tik tuomet, kada pavelyjo laikas, o atliekamo laiko pas „V. U. R.“ knygininkę visai nebuvo, ir dėlto ji gal užsiimti „Liet. Parodos“ reikalais, tik apleidžiant kitus reikalus.

Be to atsirado visokios veislės painės, kliutys ir trukdymai dėlei stokos tam tikrų pagelbininkų—praktikų.

Apskelbimas visokių atsitikimų, aizskininimas užvilkimo, tur but atidėtas ant vėlesnio laiko: — mes tuo tarpu neturim laiko užsiimti visokiais parodos reikalais, juo kad nesame apsiėmę tuos reikalus vesti.

Stovis parodos kasos teipgi dar negal but apgarsintas dėlei to, kad pinigiszkos rokundos dar neužbaigtos. Be to „Parodos Komitetas“ (Amerikos) nėra gražinęs kreditą, kuris tapo iszduotas dėlei priėmimo ir gražinimo parsizsūtų isz Paryžiaus daigtų.

Toks stovis „Liet. Parodos“ reikalų yra negeistinas, bet... kągi daryt? Teip yra su bėgiu visų mūsų reikalų.

Tikimės suvesti į tvarką „L. Parodos“ kasą ir kitus reikalus tiktai pradžioje 1902 m.

5 XII 1901

„Varpo“ Redakcija.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Nno Pilipinų generolai rąszo, kad visos salos bus nuramdytos į galą vasario; pilipiniečiai laikosi dar daugelyje vietų mažais buriais, isz kurių tuli patys pasiduoda amerikiečiams. Sunku krasztiečiams kovą vesti, kad jie neturi nė maisto, nė ginklų.

Ant salos Samar prapuolė 10 laivynės kareivių; juos siuntė į salos gylį, kad apžiūrėti szalį ir ilgą jau laiką, kaip apie juos nieko negirdėti.

Pietinė Afrika.

Burų karė su anglais gali sziomis dienomis užsibaigti. Hollandijos valdzia nusiuntė Anglijai pakvietimą padaryti su burais tarybas. Anglijos valdzia priėmė tą pasiulymą, bet kokios bus paduotos sąlygos ir reikalavimai isz abiejų pusių — dabar dar slepia. Abejotinu mums iszrodo daigtu, kad isz to kas iszeis, nes Anglija stato didelius reikalavimus, lyg ji būtų pergalėjus. Tuotarpu visai prieszingai: isz Pietinės Afrikos Gener. Botha pranesza į Haag'ą (Hollandijos sostapilę), kad burai turi gana maisto, ginklų ir medegos szaudymui; kad prie burų pristoja Kaplendo gyventojai ir kad burai dabar daug geriaus stovi, negu seniaus. Anglai-gi patys prisipažįsta, kad jų padėjimas visai blogas.

Anglijos izdas jau iszsekęs, o sztai 31 sausio karės ministras pareikalavo ant karės su burais ant 1902 m. \$305,350,000. Pietinėje Afrikoje yra angliszkių kareivių 237,800, bet nėra isz ko juos užlaikyt.

Burai tankiai susikerta su anglais ir po truputį juos kėdena; didesnių muszių nebuvo, ir svarbiausias szių dienų atsitikimas, kad burai užpuolę ant anglų pulko, nuszovė jų pulkanninką Moulin'ą ir 8 vyrus, o 7 paszovė.

Dalis darbu.

Wilkes Barre, Pa. 11 vasario czia bus apvaikszciojimas szimtmetinių sukaktuvių nuo laiko, kada pradėta vartoti kietasias anglis, vadinamas „anthracite“; pirm szimto metų žmonės nežiuojo, kad tas juodasis akmuo gali degti.

Du Bois, Pa. Pradėta statyt naujas plieno liejyniczias.

Youngstown, Ohio. „American Tin Co.“ perkelia isz czia į Chicago blėtinių dėzuczių dirbtuvę.

New York. Milijonierius J. Pierpont Morgan, drauge su trustais, kuriems priguli angliakasyklės valstijose Indiana, West Virginia ir Ohio, ketina supirkti 800 kasyklių ir valstijoje Illinois; ant to reiks iszdėti 75 mil. dolerių.

South Chicago, Ill. Darbai eina gerai, bet darbininkų per pilna; į pavasarį, geguzio mėn., galima tikėtis, kad atsiras darbininkams daugiaus vietų.

Homestead, Pa. Carnegie'o draugystė žada pastatyti czia naujas dirbtuves.

Frick, Pa. Neuzilgo czia bus įtaisyta nauja angliakasyklė, kurioje bus vietos 100 darbininkų.

Sharon, Pa. Netrukus pradės tiesti gelezinkelį nuo czia į Pittsburgą.

Pittsburg, Pa. Naujai susiorganizavusi kompanija „National Bridge Co.“ pirko ties miesteliu Colonia, Pa., 37 akrus žemės ir ne vėliaus, kaip į 6 mėnesius ketina pastatyti tę naujas savo dirbtuves už 1 milijoną dol.; bus darbo 1200 darbininkams.

Pittsburg, Pa. Neprigulinti prie trusto firma D. O. Cunningham Glass Co. isz savo noro pakelė stiklo darbininkams mokestį po 10 centų ant dolerio. Kitos nepriegulmiugos kompanijos, kaip S.

McKee & Co., Cunningham et Co., American Window Glass Co. ir Federation Cooperative Window Glass Co. ketina tokiu pat budu pakelti mokesť. Jei tai įvyks, tai 2000 darbininkų stiklo dirbtuvėse naudosis iš paaugzstintos mokesťies.

New York. Didžiausias plieno trustas „United States Steel Corporation“, dabar vadinamas „Billion dollar trust“, apgarsino savo atskaitą už pirmus 9 mėnesius savo veiklumo; iš atskaitos matyt, kad visas trusto turtas išnešza \$1,647,443,021; pelnas pervirszijo išleidimus ant \$174,344,229.

Williamsport, Pa. Žada pastatyti dideles dirbtuves nudažymni szilkų.

Binghampton, N. Y. Neprigulinti į trustą kompanija ketina pastatyti czia plieno dirbtuves, kurios bus didžiausios ant svieto. Daug vietų bus darbininkams.

Westville, Ohio. Vyriausias sudas valstijoje Ohio išleido nutarimą reikale darbininko Schaffer'io (ziur. 4 num.), kurį atstatė be kaltės nuo darbo. Sudas nusprendė teip, kaip galima buvo tikėtis: jis stoji turtinezių pusėje. Sudas stacziai sako, kad kompanija gali, kada tik nori, pavaryti darbiunką nuo vietos, nepasakydama nė už ką, nė dėlko. Mat, kompanijos turi „juoda knygą“, į kurią suraszyti visi tie darbininkai, kurie greitesni prie straių, sumanesni ir moka pakurstyti kitus. Sykį įraszytas į juodąją knygą, darbininkas negauna niekur darbo. Ir sudas pripažino, kad daugelio žmonių gyvastis priguli nuo tos juodosios knygos.

Kalnakasių konvencija.

Susivienyusių kalnakasių konvencija, susirinkusi Indianapolis, Ind., pasibaigė. Svarbiausias dalykas, ką ji atliko,

tai pastatymas kompanijoms reikalavimo, kad angliakasiams mokesťis būtų pakelta po 10 ct. ant dol.; bet ar susilauks nuo kompanijų išpildymo to reikalavimo, tai dar klausymas.

Toliaus konvencija nupeikė anarchistus, paskyrė \$500 ant paminklo McKinley ir \$1,000 suszelpimui naszlių ir vaikų užmusztų valstijoj Iowa darbininkų; teip gi padidino algas vyriausiems urėdninkams. Suszaukimas tos konvencijos kasztavo \$100,000; ant vienu geležinkelių iszmokėta \$12,000.

Apie augimą szito Susivienijimo galima numanyti iš to, kad 1898 m. buvo iš viso tik 32,902 prigulinezių, o 1901 m. tas skaitlius pasiekė 232,289 (ne 282,289 kaip buvo anks cziaus raszyta).

Daugumas tikėjosi, kad atteinancziuose metuos konvencija susirinks Wilkes Barre arba Scrantone, bet nutarta laikyti ją vėl Indianapolis, Ind.

Isz Amerikos.

Kiek kasztuos?

Suv. Valstijos paskyrė \$40,000 vien ant to, kad nuvežti kaizerio brolių Enriką iš New Yorko į Washingtoną ir palaikyti jį tę vieną dieną ir dvi naktis. Kiek gi kasztuos visas priėmimas to „garbingo“ svezio?

Pelnauja.

Dar toli neapėmus Pilipinų, valdzia jau įstatė ant tų salų civiliszka valdzia; apie 50 augszcziausių vietų apims amerikiečiai ir visiems jiems paskirta algos su virszum 200 tuktanczių dol. ant metų. Gubernatorius gauna \$20,000, 4 kamisoriai po \$15,500, gubernatoriaus sekretorius ir vyriausias sudzia po \$7,500 ir teip toliaus. Žinoma, tas algas mokesťis iš tų pinigų, ką amerikiečiai išzlups nuo gyventojų.

Netikės

redaktorius.

Redaktorius ir išleistojas laikraszcio „Providence Register“, Scranton, Pa., Hapwell, liepė suimti du sąnariu kalnakasių unijos No. 151; areszto priezastis ta, kad jie du atkalbinėjo žmones pirkti tą laikrasztį, nes redaktorius važinėja strytkariais, kurių darbininkai straikuoja jau nuo keleto mėnesių. Scrantone beveik niekas nesėda į karus, ir tokis redaktorius daro sav didelę gėdą viena už tą važinėjimą, o antra už aresztavojimą darbininkų.

Liko be arklių.

Valstijoje Montana išpardavė pereituose 1901 metuose su virszum 100,000 arklių; didesnę dalį tų arklių supirko anglai ir išzvezė į Pietinę Afriką. Dabar Montanoje visai nėra arklių ir gyventojai turi per tai didelį vargą.

Perka žmones.

27 sausio, Washingtono senatas nutarė paskirti 5 milijonus dol. nupirkimui nuo Danijos trijų salų Vakarinėse Indijose. Gyventojai yra didžiai prieszingi tam pardavinėjimui jų be jų paczių noro ir zinios; meldė ir dabar meldžia karalių, kad nepavestų jų į Suvien. Valstijų valdzia, bet tie skundai nuėjo ant nieko. Žmonėms liekti tik prieszintis su ginklu rankose, kaip padarė pilipiniečiai. Ir vėl nauja Amerikai gėda, ir vėl naujas praliejimas kraujo. Tos salos nedidelės, turi iš viso 40 tukt. gyventojų ir guli netoli nuo Porto Rico į pietus.

Nutruko.

Visiems, o ypacz Amerikos laikraszcziams nutruko, jei tai teisybė, buk misijonierę Stone išspirko iš banditų rankų ir ji jau paleista. Tada jau nebutų apie ką sekti kas numeris nuobodžių pasaką. Už paleidimą plėszikai gavę \$72,500.

Susimylėjo,

kad pakarti.

Apie keistą atsitikimą raszo išz Jefferson City, Mo. Nekok-

sai prasizengėlis Craft pirm 4 metų buvo apsudytas ant 15 metų kalėjimą; budams kalėjime, jis užmuszė sargą, ir už tai jam prisudyjo kartuves. Bet pagal įstatymus, antrąjį nusprendimą negalima išpildyti, iki dar nepabaigta pirmoji bausmė. Tokiu budu, kartuvės būtų turėjusios laukti savo aukos dar 11 metų. Bet gubernatorius Dockery pasirodė ne mulkis: jis „dovanojo“ Craftui pirmąją kalnę, tai yra kalėjimą, ir tada nusidėjėlis galėjo liuosai eiti ant kartuvių; jį pakorė 18 sausio. Szerifas nemokėjo gerai koriko amato, tai karstė po kelis syk ir tik į 20 minutų žmonių teisybė gavo virszų ant to prasizengėlio.

Ministras į bernus.

Finansų ministras Gage nuo 1 vasario pameta savo vietą dėlto, kad prez. Roosevelt nori turėti kitą jo vietoje. Buvęs ministras ketina pradėti taruaut „Chicago Fitle and Trust Co.“; New Yorko trustų kompanijos teip gi norėtų gauti jį į savo urėdininkus. Toks „finansų mistras“ mokės tarnauti trustų bosams.

Mažodaigto reikia.

Jei tikėti gener. J. F. Bell, vyriausiam vadovui Sziauriam Luzon'e, reikia mažodaigto, idant visas Pilipinų salynas tuoj priimtų ir pamylėtų savo pamotę Ameriką. Reikėtų tik, vietoje dabar esanczių ant Pilipinų 43,239 kareivių, nusiųsti tę du-tris szimtus moterų-amerikiecių, Gener. Bell sako, kad viena amerikietė gali greicziaus perdaryti ant gero pilipiniecius, negu visa kompanija vyrų-amerikiecių, ar tai kareivių ar szeip žmonių. Generolas toliaus pasakoja, kad 36 pėstininkų pulke buvo 12 moterų, kurios yra oficerų pacziomis; jos teip mokėjo įtikti krasztieciams, kad išzplaukiant tam pulkui atgal į Ameriką, pilipiniečiai,

be skirtumo amžiaus ir lyties, verkė atsisveikindami, kaip maži kudikiai.

Teisybė, butų geriaus, kad amerikiečiai nesztų pilipiniečiams meilę, o ne teip, kaip dabar — ugnį ir kardą.

Isz gen. Bell pranešimo matome dar ir tai, kad tarp pilipiniečių moters turi didelę įtekme vieszuose dalykuose.

Milijonai

už popierą.

Vienam tik New Yorke iszleistojai laikraszczių perka popieros ant laikraszczių už \$5, 400,000 kasmet.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Collinsville, Ill. 25 lapkričio 1901 m. pasimirė čia lietuvis Kazimieras Stulgys (vadinosi jis Charles Stulges), kuris paėjo isz Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų par. Jis prigulėjo prie czionykszczių angliakasių unijos, kuri su iszkilme ir palaidojo jį ant katalikiszkų kapinių, seredoje 27 d. lapkričio. Velionis turėjo 38 metus senumo.

Protestoniszkam kun. M. Keturakaicziui biznis, kaip reikiant, nesiseka; dabar jis, isz Philadelphios iszsikraustęs, randasi Witzene, Hauston Co. Minn.; į Collinsville, kad atlikti dievamaldystę lietuviams protestonams, atvažiuoja tankiaus kaip pirma: užmanymas tvirti čia liet. protestoniszką parapiją turbūt su visu į nieką pavirto ir turbūt jo niekas toliaus neatnaujys.

Czionykszcziiai lietuviai apie lietuviystę ir tautiszkus reikalus suvis dar nieko nežino, ir ne nori žinoti, liet. laikraszczių ir knygų neskaito, bet kad į karcziamą nuėję pradeda trankytis, tai net sienos braszką. Teisybė, yra keli, ką turi užsiraszė „Saulę“, bet isz szito laikraszcziu jie ne daug pasemia supratimo. Labai reiktų čia praplatinti ir kitokius rasztus.

E. St. Louis, Ill., neperseiniai sudegė namai lietuviu S. Kendros, o teiposgi ir pora jo mažų vaikuczių; mat, szejmininkė, iszejdama į sztorą, paliko vaikuczius vienus namieje, o sugrįžus jau nieko nerado.

Skarmalius.

New Britain, Conn. Musų miestelio lietuviai buvo parengę 27 d. Sausio prakalbas, ant kurių susirinko pusėtinas burelis vyrų, moterų ir merginų. Vietinis klebonas kun. Žebrius, atidaręs susirinkimą, prasžė, kad kas prakalbėtų į susirinkusius, priminęs, kad mums reikia lavintis patiems kalbėti. Pirmas pakilo P. Sakalauskas, kurs nurodė, kaip mes duodame savę isznaudoti svetimtaucziams per tamsų savo nesusipratimą; parodė, kokią skriaudą darome patys sav, keldami pasilinksminimo vakarus (balius) su szokiais ir svaiginancziais gėrymais; lietuviai, susirinkę ant tokių balių, praleidžia po kelis dolerius, o naudos isz to nėra nė jokios. Kalbėtojas ragino vietinius lietuvius tvirti teatraliszką ir dainorių kuopas, ir vietoje kelti balius su girtavimais ir szokiais, loszti teatrus su dainomis, isz ko turėtumėm dvigubą naudą.

Antras kalbėjo p. M. Czeponis, trumpai iszaiszkindamas naudą kooperatyviszkų draugyszczių, ir ragino vietinius lietuvius rasztytis prie tos draugystės, kurią jau pradėta tvirti. Treczias kalbėjo p. V. Gilevyczia, kurs ragino rasztytis į T. M. D. ir į Tautiszką S. L. A.; nurodė, kokią naudą galėtumėm apturėti patys sav ir kiek gero nuveiktume nuvargintai tėvynei. Kalbomis matomai visi klausytojai buvo užganėdinti. Kaip matyt, musų lietuviai pareina į geresnį supratimą; tik gaila, kad atsiranda ir tokių, kurie nesupranta prakalbų naudos ir bijosi ateiti pasi-

klausyti, o labiausiai mus vertelgos lenkiasi nuo tokių susirinkimų. Be abejonės, pp. biznieriiai ir teip daug žino.

Klausytojas.

Rhone, Pa. Lietuviai dirba gerai, pradeda busti isz miego; 26 Sausio buvo susirinkimas 44 kuopos Susiv. L. A.; prisiraszė 5 nauji sąnariiai. Paskui buvo atlikti rinkimai naujos vyriausybės, į kurią pateko: prez. A. Nagrodskis, sekr. J. Kanapka, finansų sekr. M. Juszkutis ir kas. J. Gutauskas. Įkurta teipgi tapo paszelpos draugystė po vardu Didz. Lietuvos kunig. Gedimino; jos susirinkimas bus 9 vasario, per tai kvieczia-me visus lietuvius kuonoapcziausiai atsilankyti. Mes, Hanoveriecziai arba Rhone lietuviai, tikimės, kad naujai užgimusi musų draugystė augs ir bujos, kaip lygiai ir Susivienyjimo kuopa. Komitetas.

Waterbury, Conn. 26 d. Sausio, svetainėje Concordia, Susivienyjimo L. A. 11 kuopa parengė tautiszką vakarą, su prakalbomis, dainomis ir deklamacijomis. Kadangi pripuolė visiems liuosas nuo paprastų užsiėmimų vakaras, todėl svetelio prisirinko pilna svetainė. Pirmą prakalbų, 4 jaunos mergaitės rentavo eiles. Pirmutinė: Ag. Valentanavycziutė: St. Maironio „Užtraukim naują giesmę, broliai.“ Antra Ona Baltruszaicziutė: V. Kudirkos „Daug gražių žvaigždėlių Danguje tę spieczia“. Treczia Marė Bendoraicziutė: „Draugai ir prieteliai, mieliansi mano darbininkai!“ Ketvirta Magdė Danisevycziutė: „Paliaukime, broliai, vaitoti sziađieną!“

Jaunutės, skaiszcios, nekalotos lietuviszkos mergaitės, isz savo mažų sidabrinų lupelių, rodos berte-bėrė į susirinkusius gražias, prakilnias ir visiems malonias eiles, kurių

klaut ne vienam szirdis plastėjo ir džiaugsmo aszara isz akių iszsiveržė. Klausytojai kiekvienai deklamatorikai iszreiszkė szirdingą padėkavonę gausiu rankų plojimu.

Po deklamacijų prasidėjo prakalbos. Pirmas kalbėtojas, p. Astramskas, aiszkino daug naudingų ir klausytojams žingeidžių dalykų. Jis kalbėjo, pasiremdamas ant garsaus musų rasztininko S. Daukanto žodžių: „viskas mainosi, nieko nėra amžino“.

Galinga Romos vieszpatystė nusilpnėjo ir sugriuvo. Nuo garsios kitkart Graikijos sziađien mokslincziai rankioja tik sutrunėjusias ir suakmenėjusias liekanėles. Lietuva buvo kitkart teip plati, garsi ir galinga, jog aplinkinės tautos priesz ją lenkėsi. Algirdas pasiekė sienas Maskvos, kur tuomet vieszpataujantis Rusijos didis kunigaiksztis Dimi-tras, apimtas baime, meldė susimylejimo ir prizadėjo nuolankumą Lietuvai. Nuo to atsitikimo, rusai dar ir dabar tą vietą vadina „Poklonnaja Gora“. Kas vėl nežino, kaip didis kunigaiksztis Vytautas supliekė kryziokus po Žaliogire („Grunvaldu“)?

Bet ilgainiu Lietuva, dėl daugelio priezasczių, teip nuvargo ir nusilpnėjo, kad tik brangi jos kalba po pilka sermėgėle stebuklingai užsiliko. Paminėjęs apie skriaudas, kurias lietuviai nukentėjo nuo ponijos ir dvasiszkijos, kalbėtojas apraszė musų prisikėlimo pradzia: užtekėjo skaisti „Auszra“, veliaus „Varpas“ pradėjo skardziu balsu gausti, keldamas lietuvius isz tautiszko miego. Ir sztai pakilo lietuviystė, tartum phoenix'as isz pelenų, ir pradėjo žengti sparcziau zingsniu prie apszvietimo ir atbudimo isz gilaus miego.

Lietuviystė ir visoki tautiszki reikalai rymo pervis ant jaunumenės peczių. Mes esam seni stuobriiai ir nepoilgo pa-

kirs mus baisioji mintis, o tu, paguodota jaunuomene, laikykis principų doros.

Paskui kalbėtojas priminė apie Susivienėjimą, kuris persiskyres pusiau neiszpasakytai auga ir bujoja, nežiurint ant nepasiliaujančių dar kliuczių. Ir dabar dar girdėti isz sakyklų vadinant Susiv. sąnarius „bedieviais“. Susiv. turi jau suvirsz 13 szimčių draugų ir turi savo kasoje \$1888 pinigų. Pasibaigus prakalbai, keturios lietuviszkos merginos, po vadovyste p. Grajausko, prieskambėjimo kanklių, padaina vo dvi tautiszkas dainas, kurios susirinkusiems labai patiko.

Prakalbos, dainos ir deklamacijos paliko klausytojuose gražų įspūdį ir visi buvo pripildyti džiaugsmo. Daugelis tautiezių įgijo norą prigulėti prie Susiv. ir ateinantį czvertį metų ketina prisiraszyti.

Waterburio lietuviai siunczia szirdingą padėkavonę p. Astramskui už prakalbas ir vietinėms lietuvaiteis—giesmininkėms ir deklamatorėms.

Garbė 11 kuopai už surengimą pirmo teip prakilnaus tautiszko vakaro. Tegul tokie vakarai tankiai atsikartoja. Tegul gyvuoja Tautiszkas Susivienėjimas!

Negaliu aplenksti, nepaminėjęs, kad vietinis klebonas nenorėjo leisti jaunas lietuvaiteis dainuoti susirinkime, gąsdindamas jas, kad nepriimsiąs daugiau giedoti prie bažnyczios koro. Ką kunigas norėjo atsiekti, draudamas nekaltas tautiszkas daineles? Gyvendams isz lietuvių, jis galėtų rasti jiems daugiau prieslankumo.

Buvęs ant prakalby.

„Tevynei“.

„Tevynė“, nesurasdama tvirtu pamatu dalyke teisingo isz aiszkinimo Philadelphijos nelaimės 3 Lapkriczio, o stengdamasi apginti vieną tik pusę,

imasi prie ypatingų ginczo buzdų: ji maiszo „V.“ redaktoriaus ypata su visuomenės reikalais, daro į nieką nesusivedanczius palyginimus ypatų ir, ant galo, sutraukia visą tą apgailėtiną dramą į juokingą komedijukę! Ji sako, kad „Lietuvos“ ir „Vienybės“ redaktoriai erzina žmones, o patys įkumszczią sav juokiasi isz vietų ir kitų.

Iki dalykas palytėjo tik manę, asz neturėjau nė menkiausio noro marginti laikraszczio skiltis tuszczzių žodžių mainais.

Siekus dalykui giliaus, laikau už priderystę nors trumpai pratarti, nes esant sziokiam—tokiam atsakyme pries visuomenę, kiekvienam butų nesmagu likti priesz skaitytojus neaiszkiu padėjime.

„Tevynė“ prikisza „Vien.“ pavadinimą kun. Kaulakio ir Kaminsko „nevidonais lietuvių vystės“. Asz, nedvejodams, prisipažįstu, kad tas iszsitartimas buvo ne vietoje, ne dėlto, kad jis nepatinka p. „Tev.“ patėmytojui, bet dėlto, kad jis nepritinka laikraszcziiui. Dalykas, vienog, turi ir kitas puses: 1, teip pavadintas tik vienas kun. Kaminskas, o ne drauge su kun. Kaulakiu; tai sziek—tieks maino dalykų prasme: po tokio atsitikimo, kiekviens gali pripažinti kn. Kaulakiui tą teisybę, kad jis, turėdamas, be abejonės, ir pats daug nesmagumų su parapijos reikalais, nedasileido per tiek metų to, kas atsitiko 3 lapkriczio (nes sunku spręsti, ant kiek kun. Kaulakis dalyvavo toje *sui generis* tėviszkoje ekzekucijoje); 2) praneszimas raszytas ue Redakcijoje, bet korespondento, kurio pravardė po juo stovi: sunku per daug padyvyti tiek nukentėjusiam žmogui, įnirszime prasitarus per asztriai; Redakcija—gi ne visada yra be klaidų.

Dalykas, tacziaus, ne pavadiniime. P. patėmytojas 4 „Tev.“ num. ne menkiaus su

klupo, vadindamas nuskriaustuosius „pesztukais“, o visus praneszimus apie kruviną atsitikimą „melagystėmis“. Teisybė, mes, kaip ir „Tevynės“ patėmytojas, nebuvome liudininkais, o liudininkas arba nuskriaustasis nevisada susivaldo, kada jausmas pergali jame szaltą protavimą. Dėlto, iszpultų velyt jieszkoti teisybės, susekti tikrai, keno kaltė, nes ar p. patėmytojas arba kas kitas gali stacziai tvirtinti, kad tų nebuvo kun. Kaminsko kaltės? Vienais žodžiais apsiginti negalima. O, jug, apkaltinto padėjime visuomenė mato parengtojus ekzekucijos, o ne jos aukas.

Tycziujasi p. patėmytojas, sakydamas, kad „L.“ ir „V.“ redaktoriai daro isz to visko komediją. Ne, maloningas patėmytojau, „V.“ redaktorius nesijuokia patylomis isz to nežmoniszko atsitikimo, jis apgailystauja ir... gėdisi jo. Reiktų sulaužyti plunksną ir neimti į rankas kitos, jei butum persitikinęs, kad ir pats p. patėmytojas neapgailystauja to. Tada nebutų nė už ką, nė dėl ko kovoti.

Asz neiszszžadavau vilties, kad ateis valanda, kurioje visi tą atsitikimą vienaip vadįsime. Isz abiejų pusių galėjo buti per daug karszczio, abi szalys galėjo suklysti, bet teisybė vis liks ta pati ir nors patremta dumbluose, ji vis bus aiszki ir galinga.

Nėra, man rodos, reikalo kartoti tą atsitikimą, kaip jį placziai ir, tikimės, nemelagingai (nes antraip „V.“ nebutų talpinus) apraszė masų korespondentai. Jau gana to, kad vienu—vienas faktas aiszkus: į bažnyczią buvo *isz anksto* užvesta policija. Kas paskui atsitiko, turi isz doriszkos pusės menkesnę svarbą. Kaip tų nebutų, dvasiszkam vadovui nepritinka prievartos įnagai.

Ners p. patėmytojas užmetinėja teip man, kaip ir „L.“

redaktoriui, džiaugsmą isz ardydymo bažnyczzių, bet galiu užtikrinti, kad neesu palioves ant tiek guodoti Dievo namus, kad norėcziau matyti juos, paverstus į kerszto vietą, — kas aiszku isz pirmojo ir vėlesnių paczios Redakcijos patėmyjimų.

Habent sua fata libelli! Ir tokiais darbais, nė teisinimų jų nieko gero neatsieksime...

Priesz norą dar turiu atsakyti ant asabiszko prikaisziojimo, kad „persimainius redaktoriui, nepersimainė laikraszcztis“. Pirmas: nežinau kodėl, įvykus tokie permainingai, laikraszcztis turėjo perkeisti pakraipą? V. Hugo, didis oratorius (kalbėtojas), tvirtino, kad auditorija (klausytojai) sutveria kalbėtoją. Ar tai nepritaikoma ir prie redaktoriaus? Jei redaktorius netinka laikraszczziui su iszdirbtu jau lenksmu, tai jis nė nepastoja jo redaktorium, o ant galo jo nepriima. Antra, ir tai svarbiausia: „kaip miszke szaukia, teip pagiryj atsiliepia“.

Nurimus visuomenei isz prieszasties Susivienėjimo ir įvykus tuloms „permainoms“ isz kitos pusės, rodėsi, užstos giedresnės dienos. Visi turi gana kitokių užduoczių, kad apsieiti be piktinimo žmonių ir sėjimo vaidų. Pacziuose principuose galima nevisada sutikti, bet valia kiekvienam eiti savo keliu. Rodėsi... ir sztai diena 3 lapkriczio.

Ką daugiau sakyti?

Vienu žygiu trumpai atsakysiu ant prikaisziojimų p. E. M., 4 num. „Žvaigždės“, kuriai teipgi nepatinka minėjimas Philadelphijos nelaimių ir surisztų su jomis vardų. P. E. M., kaip regis, „alter ego“ p. patėmytojo isz „Tevynės“, nupeikia „kyliukus“. Meldžiami, kodėl Jus patys neminite apie tokius atsitikimus: gal apszviesite juos isz kitos pusės? Patys savyje jie gana akyvi ir užgauna visus abelnai.

Ir kokią ypatingą logiką nori p. E. M. rasti paminėjimuose apie kun. Kaminską ir Kaulakį, kada jų darbuose nebuvo ne vien logikos, bet ir daugiaus ko?

Meilingi skaitytojai atleis, kad tiek vietos užimta šitam paaiskinimui. Rasi, tai bus pirmas ir paskutinis sykis.

J. K.

Tuloms Philadelphijos draugystems.

Redakcija neranda gana svarbių priežasčių, idant garsinti jūsų atsiliėpimą apie su tvėrimą lietuviszkos bažnytinės unijos Suv. Valstijose ir Kanadėje; iš savo pusės Redakcija tuo klausimu teip gi neužsimis. Mes esame tokių nuomonių: 1) atsizaukimas patilpo 3 „Lietuvos“ num. ir to užtenka, kad visos parapijinės draugystės galėtų su juo apsipazinti ir, norėdamos, atsiliėpti; o agitacija per laikraštį reikalinga būtų tik tada, kada projektas įgytų tvirtą ir aiszkia formą, ko dabar dar nėra; 2) Rymo katalikiszka bažnyčia nepripažįsta tautiszku bažnyčių, — ji yra „visuotina“ ir lietuviszkos bažnyčios ne išskirs į savistoviją; 3) Apasztaliskas sostas skiria vyskupas ne tautoms, tik vyskupijoms (diecezijoms), ar jos susidėtų iš vienos tautos tikinčiųjų, ar iš keleto; 4) iš lenkų paveikslo, kurį priveda už manytojai, matome, kad apie lenkiszkus vyskopus rupinasi tik dvasiszkiija ir tulos pusiau-bažnytinės draugystės; tautiszkos organizacijos, kaip milžiniszkas „Związek“, prie to neprisidėjo, nes nematė tame reikalo; ir lietuviams geriaus pavesiti tą dalyką dvasiszkiijai, o tautiszka agitacija ant tokios dirvos mums išrodo ne vietoje.

Apleidžiame dar keletą patėmyjimų prieszais pakilusį užmanymą; vienog, jeigu būtų

žinia, ką tikrai raszė Philadelphijos lietuviams Propagandos perdėtinis, ir jeigu pats projektas būtų apdirbtas su visomis iszgalėmis, — „Vienybė“ pavesių tam dalykui vietą, pagal reikalą.

Kam linksma, o kam aszaros.

I.

Lyg perkunas trenkia ir kaukia fabrika, net sienos dreba. Maszinos teip smarkiai eina, kad negalima nė matyt jų krutėjimo. Darbininkai, aprukę dulkėmis, su paisziniais veidais, nespėja suktis apie jas. Trenksmas neiszpasakytai didelis, nė žmogaus balso neužgirsi...

— Oi, o Jezau! — suszuko kažin kas ne savu balsu... Visi darbininkai kruptelėjo.

— Ar tik ko maszina neįtraukė? — smilkerėjo jiems galvoj ir keli, pametę savo darbą, nubėgo į tą pusę, kur suriko.

— Oi, o Jezau... — vaitojo szesziolikos metų vaikas, parkritęs ant žemės. Jo drabužiai, vieta, kur gulėjo, buvo kraujuose. Maszina sulaužė jam ranką.

Darbininkai iš to karszczio ir iszgąszczo nesuprato kas pasidarė, tik matė kraują.

— Kas tav yra?

— Maszina... ranką... vaitodamas, vos tik isztarė vaikas.

Tuoju apie tą dažinojo fabrikos užveizda. Nuneszė vaikina į kambarį. Atvažiavo gydytojas. Ėmė raisziot ranką.

— Na, sakyk tamista, argi tie darbininkai ne gyvuliai? nė kiek nesisaugoja! — kreipėsi prie gydytojo užveizda, vaikszcziodamas po kambarį su papirosu dantyse. Bet gydytojas teip buvo užimtas, kad neturėjo laiko nieko atsakyt.

— Na, kaip tamista mislyj, ar jie ne durniai? — truputį palaukęs, vėl paklausė užveizda gydytojo.

— Praszau tylėt! — ruscziai atsakė gydytojas, nepakeldamas akių nuo suzeistos rankos.

Suriszo žaisdą ir iszvezė namon vaikina.

O fabrika, kaip užė ir kaukė, ir vėl kaukia ir beldzias. Darbininkai nuėjo prie savo darbo, mislydami, kad ir su jais kada nors teip neatsitiktų.

II.

Tą patį vakarą, kada atsitiko ta nelaimė, Gubernijoje (teip vadinasi apraszoma vieta) užveizdos namai tviskėjo nuo žiburių. Pas jį buvo susirinkęs nemažas burelis svezčių. Gardžiai valgė, gėrė vyną, meiliai sznekuczivosi... Ypacz užveizda buvo linksmas ir meilus. Greitai jis užmirso apie suzeistą vaikina. Teisybė, kam jam dar rupintis apie kokį tai darbininką-mužiką (užveizda ir patsai iszmužikų paeina). Velniai jo nemato! kad tik jam gerai. Užveizda truputį įkausęs prakalbėjo:

— Žinotumėt, sveteliai, kas sziądien atsitiko.

— O kas? — žingeidavo svezčiai.

— Ugi vienam žioplui maszina ranką sutriuszkino! Bestijos tie darbininkai ir daugiaus nieks! — ruscziai vampitelėjo užveizda.

— Tai, ar mažai tų chamų yra! Tą sulaužė, kits bus! Kad jau jų teip gailėtumėm, seniai mes visi butumėm isz gaileszczio iszmirę! — atsizaukė vienas svezcias.

— Teisybė! — pritarė jam keli.

— Teip, tai teip... Jų isz tvirkimas, neklausymas... Kad ir tas, kur sziądien suzeidė: szesziolikos metų rupužiuks, bet toks neklauszana, pakarcziazką, kaip biasas! visados jis galva eidavo, ne sykį asz jam sakiau, kad pasisaugotų! Ne! nepaklausė, užsipelnė ko buvo vertas! — kalbėjo užveizda ir truputį, truputį užraudo; bet

svezčiai neužtėmyjo. Mat jis sumelavo, norėdamas iszteisinti savo poną — fabrikantą ir savę, kad jie tame atsitikime nieku nekalti, — patsai vaikinaskaltas; vaikinaskaltas gi isztkrujų buvo labai ramaus ir lėto budo.

— Kad tuos gyvulius muszi, tai dar sziek tiek klauso; nustok — ir vėl jie savo, asz tą gerai esu isztyręs! — pridurė vienas isz pulko.

— Niekas, kad tą pakarcziazką palamdė, kiti bus atsarge-ni, lai mokinasi, kaip ant svieto gyventi! — prasziepė apysenis svezcias.

— Manę toki atsitikimai baisiai pykina! Padėkim, iszgis tas vaiks, dirbti jau nenorės, sakys, kad negali; reikalaus nuo pono užmokesnio! Ponas, žinoma, turės jį maitinti! Es parmazonas, dykas, svetimą duoną, paleistuviaus, vis už svetimus pinigūs! Ar, mat, teisybė ant svieto! Mums tai nereikia pavalgyt, apsidengt, duok tik vis tiems chamams, muzikams ir dar vis jiems ne užtenka, ponais nori but! Ne! visi ponais negali but, kasgi tada bedirbtų, kad tų gyvulių nebutų! ką czia ir bekalbėti apie bieso muzikus, velyt sudaužkim stiklais! — pasakė, baigęs kalbą, užveizda ir pirmas iszgėrė vyno; kiti svezčiai teipgi užsivertė stiklus. Daugiaus jie szį vakarą apie muzikus jau neužsiminė. Gėrė ir linksminos isz tos laimės, kad jie „ne gyvuliai“, kad jiems nereikia dirbti nesveikuose fabrikuose ir arti žemės.

Gėrė ir linksminos negyvuliai, o nelaimingas vaikas, gulėdamas ant lovos, sunkias kanczias jautė ir vaitojo.

Perkuno vaikas.

Psykologija.

(žiur. 5 num.)

IV.

Giminystė proto su kunu.
Nuo žilos senovės jau žmō-

nes pripažįsta artymystę tarp kuno ir proto; teipgi ir tai, kad vienas ant antro atsiliepia. Fyziologai sako: „protiszkų apsiereiskimų negalima tyrinėti, atskyrus juos nuo kuniszko stovio ir aplinkybių“. Iš antros pusės, „visi protiszki veiklumai apsiereiskia koku nors budu ant kuno“. Taigi matome, kad protas veikia ant kuno ir kad kunas veikia ant proto.

Kraujo tekėjimas per kuną, ar tai greitesnis arba lėtesnis, atsilieps ant proto yvairiu budu. Jeigu jis labai lėtai arba labai smarkiai į smegenis veržiasi, tuomet ypata apalpsta. Vėla nekurie gėrymai, kaip tai stipri kava, leidžia kraujui lėčiau per smegenis tekėti, per ką proto veiklumas pasididina ant tiek, kad žmogus negali miegoti.

Kraujo užterszimas, ar tai būtų iš blogo gromuliavimo, sunaudojimo ir izmetimo maisto iš kuno (kurs įkūnys nuliudimą arba bent neramumą), arba iš atsiradimo kraujuje tulžies (kurs jausmą priartinančios nelaimės arba neramumą sukelia), arba nuo chloroformo (kurs žmogų užmigdo), arba spirito (kurs padaro žmogų, jautresniu ir rodos stipresniu) — vis tai atsiliepia ant proto, kaip matome, yvairiais budais. Prie to dar ir yvairių ligų klejojimus galime priskaityti, kurie nors viens antram nepanaszus, tačiau kyla iš nuodų, prisirinkusių kraujuje nuo tų ligų.

Kuno pajautimai teipgi atsizymi ant proto, kaip tai: piktybė priverčia žmogų įtempti gyslas, kumszczias sugniaužti, dantis sukąsti.

Ginczas pakelia sėdintį žmogų, kuris kalbėdamas visaip rankomis szvaisto. Vėla tabakas atbukina atmintį, nušilpnina matymą ir abelnai visas protas jį atjauczia; labiausiai tą patėmyja neįpratę rkytojai, o įjunkusieji į tą

žolę jau menkiaus atjauczia jos veikmę.

Rukanczius tabaką nepriima tarpais į nekurių mokslainių gimnastiskas imtynes, ne dėlto kad jie nebutų tvirti ant kuno, nes nevisada su drutais raumenimis skiria ant imtynių, bet dėlto kad tankiausiai „atsargumas“ laimi loszij.

Sužeidimas kuno, žinoma, atsiliepia ant atminties, kaip nekurie atsitikimai aiszkiai parodo. Žmogus nepaprasto gabumo, gerai mokintas, jei sutrenkia smarkiai galvą puldamas, keletą dienų be žadoguli, o atsipeikėjus jo supratimas esti lygus izmintingo kudukio supratimui; po keleto mėnesių pradeda grįžti izmintis į tą stovį, kuriame buvo pirm susikulimo galvos.

Tiek apie kuno veikmę ant proto. Dabar stengsiuosi darodyti proto veikmę ant kuno. Kaip pirmiaus esu kalbėjus apie blogo sunaudojimo maisto veikmę ant proto, teip lygiai ir iz nuliudimo (melancholijos) žmogus neturi nė noro valgyti ir jo maisto naudojimo prietaisos apstoja dirbė. Didelę gailestį turintis negali jokiu budu valgyti: staiga, nejutoms, aszara izsiveržia iz akių, ir kšnis sustoja gerklėje. Protiszkas sujudimas ir rupestis veikia ant szirdies plakimo ir kraujo tekėjimo per kuną. Netikėtas smarkus sujudimas sulaiko kraujo tekėjimą ir tuomet ypata apalpsta. Didelė baimė sulaiko seilių tekėjimą; tokiu budu, senovėje tyrinėdavo kaltininkus: jei burnoje izlaikydavo ryzius sausus, tai buvo ženklas, kad jis kaltas.

Darvinas geriausiai paaiszkina kuno atmainas, kurios įvyksta nuo baimės; taigi: baimėje akys ir burna atsiveria, iz karto izsigandęs stovi, kaip stulpas, nejudėdamas, nedusuodamas, arba susitraukęs; szirdis plaka smarkiai, rodos, kad krutinė beldžia; ji tuomet

smarkiaus dirba, negu kitados leisdama į kuną daugiau kraujo, nes tuomet uoda nubala. Kad uoda yra jautri ir atjauczia baimę, matome iz didelio prakaitavimo, kuris regimas po baimės įtekme. Tas prakaitavimas yra tuo ypatingas, kad kunas tuomet yra vėsus; net sakoma: „szaltas prakaitas“. Uodos plaukai pasiziauszia ir mažieji pavirsziaus raumens dreba, kvėpavimas yra greitas. Seilių dirbimo dalelės nepriderancziai atlieka savo darbą, burnoje sausa, lupos tankiai prasiveria ir užsicziaupia. Dar kad baimė nedidelė, ima žiovavimas; žymus yra visų raumenų drebėjimas, kurį pirmiausiai patėmyji lupose; dėlto, o teipgi iz sausumo burnos, balsas užkimeš, neaiszkus, o kartais ir visai dingsta.

Baimė jau iki augszciausiam laiptui žmogų apėmus, tėmyjame szirdies plakimą — smarkų ir be davado; arba kartais apsiostojimą judėjime, kuomet ypata apalpsta; izzbalimas veido, tartum pas negyvėlį, apsunkintas kvėpavimas, nosies sznirplės izztemptos, lupos gaudo orą; regimi lupų virpėjimai, tartum nuo mėszlungio, veidų drebėjimas, girdimas balso nutrukimas, gerklės traukymas, atviros izzversotos akys stebisi į baisingąją regyklę, arba vartosi neramiai izz vienos į antrą szalį; lėliukės prasipleczia, viso kuno raumens pastyra arba dirgsi kaip prie mėszlungio, delnai nuolat izsuzniauzia į kumszczią ir atsileidžia, rankos atkisztos arba ant galvos užlaužtos; kartais atsiranda staigus nesulaikomas noras nežinia kur bėgti; „drebėjimas izz baimės“ arba „szirdies skausmas“ yra tamtikri izsitarimai.

Teipgi protiszkas nuilsimas nualsina ir kuną; sztai koku budu bandymai buvo daromi. Augsztesnėje mokykloje rengiasi penkiasdeszimts mokin-

tinų ant ekzaminų abelnos istorijos. Priesz stosiant ant ekzaminų, kiekvienas mokintinis kelia su dinamometru, kiek pajiegia deszine ranka. Po ekzaminų, kuris 2½ valandas truko prie didžiausio proto įtempimo, vėla visi kelia tą įtaisą ir visi, atskyrus du, neįstengia atkelti tiek, kiek priesz egzaminą.

Vėla, ilgas protiszkas darbas viso kuno kraują teip sumazina kune, idant priduoti užtektinai maisto nuvargusioms smegenims, kad tokis nerviszkas, sujudintas nuilsiu protu žmogus, visuomet turi atszalusias kojas ir rankas. Tokių žmonių rankos ir kojos užmigus atszyla, nes tuomet smegenims nereikia tiek kraujo.

Protiszkas darbas visuomet padidina smegenų karsztį, kas tapo patirta ypatoze su sužeistomis galvomis, kada tyrinėta skirtas smegenų daleles, kuomet žmogus protiszkaiz dirbo.

Deszine ranka dirbantieji turi didesnę karsztį kairėje smegenų pusėje, kairerankiaizgi turi didesnę karsztį deszineje pusėje smegenų. Dėlto, visi deszine-rankiaiz yra kaire-procziaiz, o kaire-rankiaiz yra deszine-procziaiz — dėlto kad judėjimo ir jautimo gyslės, „nervais vadinami“, apatinėje dalyje smegenų kryziavojasi, ką bandysiu darodyti tolesniam trukyje szio rasztelio.

Dar bus.

Dr. J. T. Želvienė.

Baltramiejaus naktis.

(Žiur. 5 num.)

Prospero Merimee.

Kiaurą naktį buvo szalta ir lynojo; tik ausztant, dangus prasiblaivė rytuose, bet tirsztos miglos, apklojusios pažemes, slėpė ir tą paczią silpną saulės szviesą; gusiais pusteldamas, vėjas prablaszkydavo pilką uko debesį, bet bemaiztant miglos, praskirtos, vėl su-

simesdavo į daigtą, tartum vandens vilnys, raikomos laivo, kada jos puola atgal ir vėl užpildo ką-tik paliktą pėdsaką. Sodžius, apklotas tirsztomis miglomis, per kurias pažim buvo tik keletas medžių viszunės, rodėsi paskendęs tvaunuose.

Rytui vos brieksztant ir liepsnojant sakuotiems žibintuvams, matyt buvo gana apstus buris kareivių ir laisvanorių, susigriudusių ant gatvės, kuri veda į Evangeliszka bastijoną. Jie trepsėjo ir daužė užkulniais, kaip žmonės, kuriuos buvo perėmęs drėgnas, žvarbus szaltis, koks esti žiemą saulei dar netekėjus. Ant priesų, dėl kurių jiems išpuolė teip anksti griebtis už ginklų, iš visų pusių girdėti buvo keikimai ir smarkus pludimai, bet tarp to piktumo prasiverždavo tarpais ir juokimas, ir viltis, drąsindama kareivius, kuriuos vedė toks mylėtas ir guodotas pulkaunikas. Jie pusiau per juokus, pusiau iš tikrųjų snekėjo:

— Ta prakeiktoji „Geležinė Ranka“, tas „Jonas ne-miegalius“ negali nė papusryciauti, nesukirtęs tiems žudytojams mūsų vaikų.

— Kad jį drugys pagautų! Nelabasis, o ne žmogus! Su juo amžin nesitikėk praleisti ramiai naktį.

— Už-ikeikiu velionies admirolo barsda! Jei asz tuoj neiszgirsiu szaudant iš muszkietų, asz užnigsiu, lyg bučiau begulys savo pataluose.

— A! ura! Sztai degtinukė, kuri privers mus užmirsti apie viską ir apsaugos mus nuo sznipo viduj szitų pekliszkių miglų.

Kareiviams besidalinant degtinę, oficerai apstojo La-Noue, kurs rymojo po pasziure, ir su atyda klausė, kaip ir kur jiems reiks užpulti ant prieszininkų. Ant galo, sudundėjo bugno garsas. Kiekviens stoji savo vietoje. Pri-

siartino pastorius, palaimino kareivius, kalbindams juos gerai musztis su vilezia apturėti amžiną iszganymą, jeigu jau jiems nebus lemta grįžti daugiau į savo miestą ir apturėti atpildymą ir padėkavoną nuo savo santėviečių. Pamokslas buvo trumpas, bet La-Noue iszrado jį per ilgą. Tai nebuvo dabar tas žmogus, kurs vakar gailėjosi kiekvieno laszo prancuzų kraujo, pralieto szitoje karėje. Jis dabar buvo tik kareivis ir rodėsi, kad jis trokszta kuonogreicziaus vėl pamatyti muszio ir žudymo vaisdą. Vos tik pabaigus pastoriumi kalbėti ir kareiviams atsakius „amen!“, jis suszuko kurcziu, rustum balsu:

— Sėbrai! Kunigas pasakė jums teisybę. Paveskime savo likimą Dievui ir Szvenčiausiai Panai Kariautojai: pirmutinį, kurs szaus anksčiaus, negu kad pletuikas galėtų įsmigti į papistų pilvą, asz užmusziu, jei pats liksiu gyvas.

— Pone! — isz-tyko pratarė į jį Bernardas; — szitie jusų zodžiai visai ne toki, kokius asz vakar buvau girdėjęs.

— Jus suprantat lotyniszka? — szmarkszciai paklausė La-Noue.

— Teip, pone.

— Labai gerai! Tai atsiminkite gerą patarlę: *age quod agis* (dirbk savo darbą).

Jis padavė ženklą. Sudundėjo szuvis iš kanuolės — ir visas kareivių buris pasileido sparcziai eiti į lauką. Tuo pat laiku iš kitų vartų iszėjo keletas mažesnių burelių, kurie pradėjo yvairiose vietose erzinti prieszininkus: jie, mat, taikė ant to, kad katalikai mislytų, jog ant jų užpulta iš visų pusių, ir negalėtų eiti su paszelpa tę, kur užpuls didžiausia hugenotų galybė.

O tuotarpu La-Noue vedė savo pulką tę, kur katalikai turėjo drucziausia pylimą su keliomis kanuolėmis; nuo miesztos pusės skyrė tą pylimą grio-

vis ir supiltas iš žemių volas, priesz kurį stovėjo sargija iš daugelio muszkieterių. Bet, kaip atspėjo protestantų vadas, jų szaudyklės, iszbuvusios ilgą laiką drėgnam ore, visai beveik neszaudė; tokiu budu užpuolikai lengvai galėjo gauti virszų ant katalikų, užkluptų iš netyčių, nualsintų per reitos dienos vargais, suszlapusių nuo lytaus ir sustingusių nuo szalczio.

Pirmutiniai sargai krito negyvi. Keletas muszkietų nežinia koku budu iszszovė, prikeldami į patį laiką kitus kareivius; bet katalikų kariuomenė, pabudus, tik matė, kaip prieszininkai jau buvo apėmę pylimą ir sliuogė ant kalvos, kur riogsojo palaikai triobos, buvusios pirmiaus malunu. Tuli stengėsi prieszintis, bet szaudyklės sprudo iš nugrubusių nuo szalczio rankų. Beveik visi muszkietai jų pirsztuose nudirgo be szuvis, kad tuotarpu nė vienas užpuoliku szuvis nenuėjo ant nieko. Pergalė buvo neabejotina. Ir protestantai, jau įsivieszpatavę ant viso pylimo, rėkavo nežmoniszkais balsais:

— *Nėra gailiesties, nėra susivnytėjimo! Atsiminkite 24 rugpiuczio!*

Apie penkios deszimtys katalikiszkių kareivių, su jų kapitonu, susigrudo buvusiam malune Kapitonas, vienoj muczėje ant galvos ir apatiniam drabuzyje, suspaudęs vienoje rankoje pėgalvį, o kitoje laikydams kalaviją, ai darė duris ir iszėjo paklansti, kas tę per maiszatis. Jam nė isztolo nepastovėjo galvoje, kad prieszininkai galėtų užpulti; jam rodėsi, kad riksmą pakėlė patys jo kareiviai, kurių galva visada pramuszta ant barnių. Jis sunkiai apsiriko: bardisziaus smugis pargriovė jį ant žmės, apsiliejusį savo paties krauju. Katalikiszki kareiviai spėjo užstumti lokszto duris ir smarkiai dar gy-

nėsi tulą laiką, szaudydami iš langų. Bet, lyg tyczia, priesztą triobą žlagsojo didelė sziaudų ir szieno kruva, o teipgi zilvyčiai gurbams. Protestantai uždegė juos; į trumpą valandėlę ugnis apėmė boksztą ir pakilo iki pat virszunės. Netrukus, tę pakilo graudus klyksmai. Stogas liepsnojo ir kas valandėlė galėjo užgriuti ant galvų tiems nelaimingiesiems, kurie tę slapstėsi. Užsidegė ir durys; iszeiti jomis jie negalėjo per tyczia sukrautus anksziaus daigtus. Kada nelaimingieji bandė szokti per langus, tai vieni pateko į liepsną, o kiti nupuolė ant atstatytų smailų smaigszčių. Tai buvo baisus regėjimas. Vienas karuzasis (jauniausias oficerias), visas apszarvuotas, stengėsi, kaip ir kiti, iszszokti per angsztą langą. Pagal tą gadyinių paprotį, jo szarvas per liemenį apaczioj baigėsi lyg koku geležiniu andaroku, pridengusiu pilvą ir klubus, o prasiskėtusiu lyg leikutė, kad liuosiaus butų vaikszzioti. Toji jo szarvų dalis negalėjo prasistumti per angsztą langelį, o pametęs protą karuzasis szoko per langą teip smarkiai, kad didesnė jo kuno dalis iszsikiszo laukan ir jis jau negalėjo pasijudinti, suspaustas tartum žnyplėmis. O liepsna jau prigriebė jį; ji kaitino geležinį szarvą ir svilino jį iš lengvo, kaip pecziuje, arba kaip tame garsingam buliue isz vario, kurį pramanė Fanaris.

Nelaimingasis rėkė nežmoniszku balsu ir niszpaskytam nusiminime mosavo rankomis, lyg meldamas pagalbos. Užpuolikai valandėlę žiurėjosi gilioje tylumoje; bet staiga, tartum padiegti, vienu balsu paleido kariszka klyksmą, lyg bijodami girdėti, kaip stena ir vaitoja žmogus liepsnose. Ant galo karuzasis pradingo dumų ir gaisro sukuryje; ir tik ant bokszto

griuvusių nukrito raudonas rukstantis jo szelmas.

Viduj muszio, baisybės ir nesmagumo jausmai neilgai patveria: apsisergėjimo pajautimas kareivio dusioje iszvaro visus kitus jausmus ir neduoda vietos galesziui. Teip ir laroszniecizai vieni szoko vaikytis bėganczius katalikus, kiti gadino kanuoles, treti arde pylimus.

Bernardas buvo uzbėgęs ant pylimo drauge su pirmutiniais, o dabar jis padėjo kitiems griauti prieszininkų tyirtumą.

Viens kareivis nustvėrė už galvos katalikų kapitoną, kuriame jau rodėsi, nebuvo nėjokių gyvasties ženklų; kitas kareivis laikė jį už kojų. Juodu taikėsi, įsupė jį, įtrenkti į griovį. Bet staiga tas neva numirelis atvėrė akis ir, pažinęs Bernardą, szuktelėjo:

— Pone Bernarde, susimilkit! Asz suimtinis, gelbėkit manę! Ar gi jus nepažįstate savo draugo Beville'io?

Nelaimingojo veidas buvo visas aptaszkytas kraujais; ir Bernardas vos pažino mirsztancziame jauną karaliaus palydovą, kurį jis paliko Paryziuje pilną gyvybės ir džiaugsmo. Jis liepė atsargiai paguldyti Beville'į ant pievos, pats aprasziojo jo žaisdas ir paguldęs jį skersai arklio, įsakė, kad nuvežtų jį pamaži į miestą.

Bernardas, lydėdamas Beville'į už vartų, užtėmyjo per plysį raitelių kruvutę, kurie jojo risczia tarp miesto ir maluno. Regima, tai buvo katalikų kariumenės dalis, kuri taikėsi užkirsti jiems kelią į miestą. Bernardas tuo szoko perspėti La-Noue.

— Jei jus duosite man kokias keturias deszimtis szaulių, — pasakė jis, — asz pasišlėpsiu už tvoros, ana tos, ką stovi iszilgai kelio, kuriuo jie turi joti; ir jei asz neprispisiu juos paleisti bėgsztą, tai pakarkite manę.

— Puiku, mano vaike, tu ilgainiu busi geru kapitonu. Na, vyrucziai, sekit paskui szitą bajorą ir darykite, ką jis lieps!

Į vieną akies mirksnį Bernardas pastatė savo kareivius iszilgai tvoros. Jis liepė jiems priklaupiti ant vieno kelio, pritaikyti muszkietus, bet nieku gyvu ne szauti, jam neprisakius.

Prieszininkų raiteliai sparčiai artinosi, ir jau aiszkiai galima buvo girdėti jų arklius trepenant po purviną kelią.

— Jų kapitonas, — tarė Bernardas, — tai tas pats dimnius su raudona plunksna, į kurį mes vakar nepataikėme. Dabar už tai jis neiszsikus!

Szaulius, ką stovėjo po deszinei, linktelėjo galva, lyg pasakydams, jog tai jo reikalas. Raiteliai buvo jau tik dvideszimtyje žingsnių, ir jų kapitonas atsigrėžė į kareivius, idant duoti jiems paliepinimus; tada Bernardas staiga paszoko ir szuktelėjo:

— Szaut!

Kapitonas su raudona plunksna atkreipė galvą ir Bernardas pažino savo brolių. Jis isztiesė ranką, kad nustverti savo kaimyno muszkietą, bet nespėjo dar dasilytėti muszkieto, kaip szuvis pradundėjo Raiteliai, isztikti tuo netikėtu szaudymu, iszsiskirstė po lauką. Kapitonas Jurgis nukrito nuo arklio, — jį perskriodė dvi kulkos.

(Bus dar)

Yvairios žinios.

Geriausias receptas. Daugumas žmonių, ypacz tarp tų, kurie apimti nervų ligomis, tvirtai tiki, kad neimant kokkių-nors vaistų, jie visai paliegs ir bus po jų sveikatai ir gyvascziai. Ypacz czia Amerikoje paklaidino žmonių protus visoki „daktarai ir profesoriai“, kurie „garsingi“ tik

dėlto, kad garsinasi po laikraszczius. Iszmingingas žmogus turi tik pasijuokti isz tokių patentuotų „stebuklų“. Mums daug geriaus patinka toksai receptas, pagal kurį tu las tikras (ir tai visai geras) daktaras paskirdavo vaistus nekuriems savo ligoniams, o ypacz silpnanervėms moterėlėms. Kaip žinoma, receptus raszo visada lotyniszka, ir sztai daktaras paraszydavo:

„Rp. Aquae fontis — 100, Illae repetitae 40, Eadem stillata 12, Hydrogenii protoxydati 0,32, Nil aliud 1,25“.

Receptas, kaip matote, iszrodo kaip priguli. Bet lietuviszka iszguldzius, jis skamba sziteip:

„Vandens isz szaltinio 100, to pat antru syk 40, to paties perkoszto vandens 12, aprugusio vandendario (tai yra, teipgi vandens) 0,32, nieko 1,25. Gerti tris sykius ant dienos po 1 laszą“.

Džiaugdavosi, gavęs tokius vaistus, ligonis, džiaugdavosi daktaras, o labiausiai džiaugdavosi aptiekorius. Kad tai Amerikos profesoriai duotų tik tokį vandenėlį su „nieku daugiau“, tai būtų bepigu: bet jie tankiai, neturėdami supratimo, duoda kenkianczius vaistus.

Maszina kankinimui kudičių. Tai yra paskutinis angliszkos civilizacijos žodis. Laikrasztis „Educational News“ pranesza, kad Kaplendo (angliszkos kolonijos Pietinėj Afrikoje) mokslincziuose įvestos ypatingos maszinos „plakimui vaikų“; tos maszinos apdovanos ypatinga privilegija. Prietaisas padarytas sziteip: 1) suolas, prie kurio pririsza plakamą vaiką; 2) guminė ryksztė, kurią pajudina ypatingas įtaisas, panaszus į laikrodį; tas įtaisas, pagal norą ir reikalą, isztaiko, kaip smarkiai plakti, per kokį laiko tarpą, kiek sykių surėžti rykszte; 3)

užtiesalai, kurie pridengia tas kuno dalis, kurių nereikia plakti; 4) fonografas, kuris beplakant kalba kaltininkui gražius pamokinimus. Szitą masziną vartoja nubaudimui prasikaltusių mokintinių. Mokin-tojas pasodina vaiką į tą masziną, pririsza jį, paleidžia mechanizmą, ir pats eina prie darbo. O maszina plaka. Ar ne gražus iszradimas?

Milijonierių szeimyna. Turtingiausia ant svieto szeimyna — tai žydų Rotschildų. Baronas Albertas Rotschild turi maždaug 2,223,312,935 dolerius. Skaitant tik po 4 procentus pelno nuo tokio kapitalo, tas žmogus turi kasmet po 88 milijonus dolerių pelno, arba ant dienos po 240,000 dolerių. Visa Rotschildų szeimyna skaito savo turtus ant 5 ir pusės milijardų dol. Nedyvai, kad visos vieszpattytės tupi jų kieszenuje ir sziądien Rotschildai daugiau turi galybės, negu carai ir kaizeriai.

Atsiszaukimas.

„Darbininko“ spaustuvėje randasi keliolika szimtų egz. moksliszkos įtalpos knygu: „Apszvietos“, „Lietuvos Rasztai ir Raszcininkai“ ir t.t. Knygos pelyja ir pusta be jokios naudos. Tautiecziai, kuriems jos priklausos, paaukanja visas kankintinių naudai. Dabar tik reikia, kad kitų miestų lietuviai užsiimtų jų pardavinėjimu. Užtai-gi broliai, norinti veikti gerą darbą, kuris atnesztų Lietuviams dvigubą naudą, lai atsiszaukia ant žemiaus padėto adreso. Raszant reikia pažymėti, kiek egz. knygų reikalaujama, o jos bus pasiųstos už dyką.

Butų naudinga, kad ir kiti laikraszcziai szią žinią paminėtų.

Jurgis Naujunas,
236 N. West str.
Shenandoah, Pa.

Isz visur.

Japonija neturėjo bėdos, tai susijieszkojo. Laike Kinų karės Japonija užgriebė nuo kiniečių didelę salą Formosa. Dabar tą žmonės sukilo, 3000 krasztiečių apsiginklavo ir atmetė japonų valdžią. Tę szalis dar dyka, apaugus giriomis ir apklota pelkėmis, vadina-momis „dzungli“; dėlto labai sunku kariauti su krasztiečiais ir japonams pareis per-kąsti kietą rieszutą. O vis tai daro nepasotintas godumas.

Simplono tunelis (kelias po žeme), Szveicarijoj, iszkastas jau iki pusei; visas jo ilgis isznesz 19,729 metrus (9250 sieksnių), isz kurių 10 tukstanczių metrų jau iszgręžta. Tas tunelis sujungs Brigue, kur prasi-deda visi Szveicarijos geležin-keliai, ir Domo d'Ossola, sta-ciją Italijos geležinkelių. Szeip per augsztus kalnus tę nebuvo nėjokio susineszimo.

Lenkų ponija galutinai iszkrypo isz vėzių. Gal skaityto-jai atsimesna, kaip neseniai lenkiszkas grovas Potocki pralo-szė iszkazyrų pusantrmilijono rublių su dviem dienom. Lenkiszki Varszavos laikraszcziai, zinoma, nepagyre tokio mety-mo pinigų, ypacz dar vokie-cziams, ir iszniekino grovą Po-tockį. Isz to pasipiktino lenkiszki didžponiai Varszavoj ir susirinkę nuėjo pas generol-gubernatorių Czertkovą pra-szyti, kad jis nubaustų laik-raszczius ir uždraustų raszyti tokius dalykus, nes, girdi, tai žemina „bajorų“ garbę. O ge-nerol-gubernatoriui to ir rei-čia.

Ir Anglijoj pradeda valdžia kalbėti apie apsunkinimą atei-vystės į tą szalį. Vaisbos ir pramonės ministras Balfour įsteigė tamtikrą komisiją, ku-ri tą dalyką apsvarstytų.

ŽEMIU DULKĖS.

APYSAKA,
lenkiškai parašyta M. Radzevychiutės.

(Tąsa.)

Visi juokėsi, mielai pritardami dainai ir nustvėrę jaunikį, prisivertę vedė į karčiamą. Bet jis nėjo.

— Ne šiadien! — atsakė stačiai. — But-kaus alus pasenęs ir nusistelbęs. Gersime ir linksmisimės, kaip jis pargabęs šviežio!

Ir pasiliko. Minia dar valandą jį lydėjo, o paskui pamazi išsisklaidė.

Ant sukietėjusio nuo šalčio kelio, tarp lau-ku, apklotų šarma, liko trise.

Luošisėjo viduryje, o jaunos, stiprios ran-kos prilaike jį pro duobes.

Sustojo ties savo buteliu ir paziurėjo į juo-du nedrąsiai.

— Ar neuzeisite? — paprašė.

— Jeigu pavelysi, kodėl ne!

Įėjo į vienintelį, vargingą ir šaltą kamba-rėlį.

Bestovint jiemdvim, nušvitusiems ir links-miems, Rupinas švelnias savo akis sulaike ant judviejų ir nusišypsojęs tarė:

— Koki judu gražus! Rodosi, kad su jud-viem įėjo į mano grinčią aukso vasara ir užšvi-to. Kuo-gi aš judu priimsiu, mano mieli!

— Savo žodžiu, kaip visada mokinai, ra-minai, linksminei! — atsiliepe jaunas vaikas, apkabindamas jį ir bučiuodamas.

— Teip tav rodosi, broli, senas draugai! Tai tav kalbėjo tavo dušia, o ne aš. Aš tik lau-ku žiogelis. Džiaugiesi, jį girdėdamas, bet ne iš menkos jo giesmės, o tik iš tų gražių laukų, kur jis atsiliepia. Teip aš šiadien džiaugiausi, girdėdamas judviejų užsakus, rodos, kunigas kalbėjo ne apie judviejų širdžių susituokimą, o tik buvo kviesliu nuo žemės ir kvietė žmones ant jos su tavimi svodbos...

— Kitasyk tai man kiteip rodėsi! — atsa-kė šypsodamasis Raulas, žiurėdamas į Rožiukę. — Mačiau savo grinčią, o tą šeimyninkę lyg iš dainos:

Švari, audejėlė,

Dainė, verpėjėlė.....

— O tu, Rožiuke, ar pamislyjai kada apie savo šeimyninką? — juokavo.

— Pamislyjau, kaip jis šiadien ruošis į sunkią, tolymą kelionę.....

— O važiuosiu! Kaip tik sutems, užeisiu pas tavę, Rupin, paimsiu pundelį ir iškeliausiu ant visos nakties. Dievas duos, po dšimts die-nų grįšiu. Kad tik greičiaus sulaukus tos gob-tuvių dienos!

Užsimastė ir apsiniaukė valandėlę.

Vargas tiems, kurie nė grinčios, nė savųjų veido per visą gyvastį nepamatys ir ku-rių nieks gražiai nepaminės — nepasigailės!.....

— Ar apie Kristupą mislyji? — ištyko už-klausė Rupinas.

— Tai-gi apie jį!

— Ar jį kur matei? — klausė šventameis-tris.

— Andai mačiau. Vidurnaktyje pabala-dojo į mano kamaraitę, kur viens miegu, ir pa-sakė savo vardą.... Išėjau. Lauke užė vėjas ir lytus, toks oras, kad vilkai ir nusizudėliai te-gali valkiotis... Tamsoje tai nė nemačiau jo gerai, ir kad butų nepasisakęs vardo, tai nė bal-so nebučiau pažinęs. Priminė, kad aš žadėjęs pagelbą — ir dėlto atėjęs. Norėjo važiuoti į užmarį.

— Ir išvažiavo?

— Išvažiavo..... Atidaviau jam lieka-nas mano vokiškos uodos, kapitono Lorenso pasą, pinigų ant kelio ir laišką pas pažįstamus.

— Gerai padarei. Čia jam ne gyvenimas.

— Ir dar vieną mano laišką paėmė, o jame vokietaitės žiedą. Parašiau senam vaisbunui, permaldaudamas ir meldamas, kad negaliu iš-turėti žodžio, nes manę motina neleidžia! Teip pasakiau ir tikiu — nepamelavau!

— Ne! tai tikra teisybė!

— Teip man rodėsi. Išėjo Kristupas. Da-bar tur buti toli! Dievo rankose jo kelias, Die-vo rankose jo sugrįžimas!

Atsikreipė į merginą. Tylios ašaros ritosi per jos vėidą, o lupos drebėjo.

— Ko rupiniesi, mano kvietkele? — tarė.

— Tas butelis, iš kurio tavę paimu, po mano priegloba ir triusu lauks jo. Kad ir po dvide-šimts metų sugrįš, ras jį išbaltintą, apžiurėtą, kaip pirma buvo. Dievas duos — sugrįš!

— Sugrįš, kaip atsėdėjęs kalinys. Gal ir jo kojos pažis kada nors mūsų takelius... Dievo valia teip stebuklinga! — tarė iškilmiu-gai Rupinas. — Luoši kunai jam tarnauja ir luošas dušias tankiai išnokina sav tarnauti! Neverk, geroji mergele, tik melskis ir lauk, pa-sitikėjus ant Dievo!

Paėmė jos ranką ir, nusišypsojęs aiškiaus už saulę, o liudniaus už visus gailesčius, sakė toliaus:

— Neverk nė savo išrinktojo, iš sinant jam į tolymą ir sukią kelionę.... O kad ir pris-i-eitų atsisveikinti su juo, kaip su Švedu, neverk! Mūsų keliai, kaip skrusdzių takai, ką vieš kelio link bėga, ką neturi nė galo, nė pradžios. Mums metai, kaip vabalams valanda, o darbai mūsų, kaip šapai, kuriuos paukštelis neša į lisdą ir krauja, o mes patys, kaip tos pilkos dulkės po koju.... Iš tų takelių, ir šapų, ir dulkių vie-

tai auga — o ką mes prieš svieta, o svietas prieš dangų? Ne verkti reikia, o laukti....

Teip apsisiaubė tomis mintimis, kad nė ne-jautė ant savo rankos merginos lupų, o paskui jauno kareivio.

Teip jam be žodžių, iš gilumos širdies su-dėjo garbę ir paguodoną, padėkavojo — ji už šviesą, kurią joje uždegė, jis už stebuklingą gė-ralą, kurį tiek kartų toj grinč-lėje gėrė ir ger-dams atgavo sveikatą ir pajiegas....

Jis to nejautė, nes toje valandoje nejautė nė žemės, nė kuno, nė savo skausmų....

(Uzbaiga).

Kur musu iszganymas?

P. Davjotas.

Inženga.

Daug metų praslinko, kaip dirbame ant tautiškos dirvos; laikas pažvelgti atgal, perkra-tyti visus savo darbus. Išiziurėję randame, jog tas kelias atgyjimo musų tautos gana klampus, kad tankiai klaidžiojame. Dabar gi, daug daty-rus, reikia išrinkti tikrą kelią ir eiti tuo keliu. Kaip jį atrasti? Jieškodami jo, paimekime kitas tautas: latvius, lenkus, čekus ir peržiurėkime, kokių keliu ėjo anų atgyjimas. Jis gali būti pilnas nuo to laiko, kada pamatu taps diduma tautos — liaudis, o ne piniguočiai, kurie drum-stame vandenyje žvejoja. Musų tauta nesiski-ria nuo anų, evoliucijos kelias tas pats, todėl ir naudinga nuo anų pasimokinti.

Tėvynainiai visur garsina apie meilę tėvynės, kuri yra jų pačių gerovė, o ne var-guolių, savo reikalus vadina tėvynės reikalais. Žmonėse seka paskui jų ir seks, kol nesupras, jog nuo to nieko nepelnys, ir tada eis tik pas-kui tikrus apgynėjus jų reikalų. Juo greičiau tai įvyks, tuo geriau. O tėvynainiai, įgiję tuo tarpu gerą duoną, užmiršta apie kitus, alkanus, ir jau eina prieš savo buvusius akus talkinin-kus — žmones. Šunvuodegauja prieš valdžią ir su jaja eina iš vien. Teip daro latvių, čekų ir lenkų apšviestunai, tas pats ir pas mus. Jie tai prisilaiko taikiosios politikos, gerai ap-rašytos Plochockio straipsnyje apie lenkus (III).

Jiems bausis kiekvienas pasipriešinimas valdžiai, jie patys persekioja nenuoramas.

Gyvenime kova viską padaro, be kovos nieko negausi, ką ir matome pas lenkus. Todėl ir mes turime išsivadėti taikiosios politikos su rusu, turime tik kovoti, reikalauti, o ne prašyti ir maldauti.

Ant ko atsiremti kovoje? Pavysdziai kle-rikalų ir tėvynainių partijos rodo mums, kad negalime remtis ant to, ant ko ašos rėmėsi, t. y. ant smulkiosios buržuazijos, nes anų partijų

spėkos eina menkyn. Reikia remtis ant neju-dintos, bet galingos spėkos — darbininkų ir abelnai visų prispaustų žmonių. Jų daugiau, negu piniguočių, kurie pamėgo rusiškus pan-čius.

Darodymui turėjau griebtis prie statisti-kos. Žinios nėra pilnos. Užteks, jeigu jos pa-rodą vieną tik tendenciją — augimą proletari-jų (beturčių) augimą pramonės ir pasididini-mą jos įtekmės ant žemdirbystės.

Kelias, kurį išrinkau, dar nepramintas, tu-rėjau pats jį praminti, todėl suprantama, kad galėjau padaryti daug klaidų, aprašinėdamas musų tautos kilimą ir dabartinį musų padėji-mą. Kritika, tikiuosi, nurodys tas klaidas, ir tuomet musų padėjimas, musų programos to-lesniam darbui bus išaiškintas. Ir mano užma-nymas tekiu budu bus išpildytas.

Kijevas — Jalta.

Vasarą 1901 m.

Latvių judejimas.

I.

Pirm septynių šimtų metų atvyko į Latvi-ją vokiečiai—kardininkai ir pavergė visus lat-vius. Atėję jie buvo neva platinti krikščionys-tę; platinte, teisybę, platino, bet su ugnim, su kardu, su kraujo praliejimu, o apkrikštyjus ne-išėjo iš tų, negrįžo Vokietijon, bet pasiliko La-tvijoj, padarė latvius baudžiauninkais, o jų turtus išplėšė, išdraskė. Teip tęsėsi iki devy-niošimtam amžiui. Negalima sakyti, kad per to-kį ilgą laiką nebuvo permainų: kirpo latvius, kaip avi, tai vokiečiai, tai lenkai, tai žuvėdai, tai vokiečiai su maskoliais. Žinomas dalykas, vienas kirpimas skyrėsi nuo kito, bet kerpamai aviai vis tiek, kas ją kerpa, vis tiek ji nebeturi vilnos.

Tik išnykus baudžiovoms 1817 metuos, pradeda kilti iš miego latviai, gilioj pasinėrę tamsybėj, nes ponai su savo lažomis, sunkiais darbais neleisdavo tą anksčiau padaryti. Pasi-gerinus busenai, atsirado tokie latviai, kurie norėjo įgyti mokslą ir numesti nuo savęs dėmę nužeminimo.

Atsirado ir tarp pačių vokiečių keletas ba-ronų ir dvarponių, kurie buvo prakilnesni ir šviesesni už savo vientaučius. Pažįstant Euro-pos literatūrą, jos gyvenimą ir padėjimą, metė-si jiems į akis toks žmonių padėjimas, kurs ma-žai skiriasi nuo gyvulio. Tuli iš jų, kaip Sten-deris ir Merkelis, pradėjo užstoti prispaustą ir nuvargintą tautą, ypač Merkelis daug truso pa-dėjo prie išnaikinimo baudžiovos, o ją išnaiki-nus pradėjo gerinti žmonių buseną.

(Toliaus bus).

Vokiečių kaizeris iszdalino už „nuopelnus“ pereituos me-tuos 14 tukstanczių visokių prusiszkų kryžių ir ordenų (tikrai vokiszkų ordenų visai nėra, tai Vilius II barsto tik prusiszkus ženklus). Kad kai-zeris būtų padalinęs vargdie-niams 14 tukst. bulvių, tai dau-geliui pavargusių szejmy-nų nebutų reikėję maitintis szu-niena, kurią prusai szią žiemą valgo, neturėdami kitokio mai-sto.

Prancuzijos parlamente pa-keltas tapo klausymas apie į-vedimą 8 darbo valandų. Sei-mas tą projektą atmetė 369 balsais prieš 169. Bet pats ministras viesų darbų, P. Bau-din, užsispyrė, kad jei parla-mentas nenori pripažinti tokio darbo ilgio visiems darbinin-kams, tai turi pripažinti jį bent kalnakasiam. Jis sakė, kad tarp kalnakasių mirimo atsiti-kimų yra daugiau, negu kito-se darbo szakose, ant 50 proc. Sutrupinimas dienos darbo nieko neužkenksias pacziai pramonei. Paskui parlamentas tegul persitikrina, ar įvedimas 8 darbo valandų atnesz naudą. Po tokio apreiszkimio, seimas nutarė apsvarstyti tą dalyką kitą sąvaite.

Ispanijoje, daugelyje vietų, darbininkai pakėlė straikus dėl blogų darbo sąlygų; mies-te Barcelona straikas tęsiasi jau ilgai, bet valdžia neiszcrisza ginezo tarp darbininkų ir sa-vininkų. Dabar patys dirbtu-vių savininkai apgarsino, kad jie nori taikytis su darbinin-kais, iszpildydami teisingus jų reikalavimus; dienos darbo ilgį jie paskiria daugiausiai ant 10 valandų.

Italijoje arba Valakuose skai-tė lapkriczio mėnesij 1901 m., kiek yra gyventojų visoje sza-lyje; pasirodė, kad jų yra 32, 966,307 ypatos.

Redakcijos atsakymai.

Pol. klubo komitetui. Wilkes Barre, Pa. Pagarsinimą apie susirinkimą netalpinam dėlto: 1) kad ant laiszko nėra nė jokio paraszo, ir 2) kad toki apgarinimai apmokami.

Baliai!

Pittsburg, Pa. Vytanto Liet. Mokslo Dr-tė turės savo balių 8 d. vasario 1902 m., salėje Schilers Glocke Hall ant South Side 26-th ir Jane Str.; prasidės po pietų 3 val. Muzika bus viena iš geriausių. Užpraszo me visus lietuvius ir lietuvaites, kaip vietinius, taip ir iš aplinkinių miestelių ant to puikaus pasilinksminimo.

Komitetar.

So. Boston, Mass. T. M. Dr. kuopa turės balių ant naudes vietinės kuopos ir dalį skirs ant tautiszkių reikalų; prasidės 11 d. vasario, 7:30 iki 12 val. naktį po num. 376 W. Broadway (Sent Omer Hall), So. Boston, Mass. Įženga vyrams 25 ct., o moterims 15 centų.

Tarp szokių bus prakalbos, kalbėtojai bus atvažiavę iš kitų miestų.

Sekr. *Jonas Raulynaitis.*

Susirinkimai.

Su-iv. L. A. 23 kuopa She nandoah, Pa. turės susirinkimą 9 vasario 8 val. vakare, „Liet. Social. Knygyno“ kambaryje, po num. 200 E. Centre str. Užkviečiame visus sąnarius susirinkti, nes yra svarbus reikalai; norintieji prisiraszti prie Susiv. teiksis pributi.

Taip gi sąnariai L. S. Knygyno teiksis susirinkti ant minėto vakaro, dėl apsimokėjimo mėnesinės mokesties.

Sekr. *J. M. Medelis.*

Scranton, Pa. T. M. D. kuopa kviečia ant susirinkimo, kurs paskirtas ant 9 vasario, P. Lipavycziaus svetainėje, 1837 Main Ave., Providence.

Komitetas.

Westville, Ill. T. M. D. kuopa laikys susirinkimą 9 vasario, 1 val. po pietų, V. Norvilo svetainėje. Praszau visus maloningai atsilankyti; seni sąnariai atsiioms knygas: „Geologija“ ir „Baudžiava“. Bus renkama metinė mokestis.

Kuopos rasztininkas,
A. Apanaitis.

Pajieszkėjimai.

Pajieszkau savo pusbrolio Kazio Zakarevycziaus iš Lukszijų par., Naumiesczio pav., kurs Amerikoje jau 12 metų; gyvena pirma Lackavanoje, o paskui Dickson City. Praszau duoti žinią ant adreso:

John Yasawich,
236 N. 12-th str.
Brooklyn N. Y.

Petras Jeruszevyczius iš Suvalkų gub., Seinų pav., Serijų val., 18 metų Amerikoje, tegul atsizsazkia ant szito adreso:

Aitanas Szumauckas,
Box 81
Westville, Ill.

Pajieszkau savo pažistamo Jono Jaksztos; daug metų gyvena Scranton, Pa.; 10 mėnesių kaip iszvažiavo nežinia kur. Teiksitės atsizsazkti arba kas kitas duokit žinią. Asz turiu į jį reikalą — svarbų ne man, bet jam pacziam.

J. Petrikys,
1514 Ross Ave.
Scranton, Pa.

Pakvietimas.

Meldziu, kad atsizsazkų mergina arba naszlė, mislijanti apie apsivedimą: ne jaunesnė per 20 m. ir ne senesnė per 30 m. Teiksis parazyti laiszką ant žemai padėto adreso, o kiekviena gaus atsakymą. Vietinės merginos ir naszlės teiksis taipgi parazyti, nes ir vie nam mieste gyvenant, sunku kiteip susizinti.

Praszau atsiliepti po tokiu adresu:

K. Peter. G. D. Central
P. O. Philadelphia, Pa.

Su tautiszkais paveikslais.

Popieros gromatoms raszti, kurios labai gražioj formoj atspanstos ant geriausios popieros ir dideliu ovaliku arkuszu, 3-jų skyrių; vienos su paveiklu Auszros Bromo Vylniuje, antros su paveiksais D. L. K. Vytanto ir D. K. Gedemino, trecios su pav. S. Daukanto ir Dr. V. Kundirkos, o konvertai atspasti su tautiszku ženkleliu, vienas tuzinas trijų gatnkų su konvertais 30c „TIK NESIUK MARKĖMS“, o žž 4 tuz. \$1.00. Abelnai priderėtų koznam Lietuvini raszti laiszkus ant tokių pulkių popierėlių, ir gelatina kad rastusi geras tautietis koznoj lietuviszkoj gollonijoje rinkti orderius arba užsimiti prekyste. Raszkite įdėdami nors ant vieno tuz., o kas užtėmys, tas ims ir kelle tuzinus Adrienokite;

W. J. PETKON.

303 N. Main st. Brockton, Mass.

LIETUVISZKA RESTAURACIJA**J. M. MEDELIO,**

200 E. Centre str.

Shenandoah, Pa.

Atsimyk, Darbininke! Žinok, kad budamas Shenandoah'ryj, turi tikrą savo prietelį, kuris suteiks tav rodą visame ir suramjs varguose.

Mano namai — tai vienatinė vargszui užeiga, kur po sunkaus darbo galima sudrutinti nuilsusias spēkas ir susiraminti varguose.

Telephonas atdaras No. 873

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikis. Puslapių 32. Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10c.

Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85c.

Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siust ir į tėvynę per cenzurą, į usl. 81, prekė 20c.

Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.

Lietuviszka Krcstomatija, paraszta p. E. Volterio. 1,40

Juszkos žodynas 2,00

Geologija, (su paveikslais) paraszta A. Geikie 30c.

Iz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.

Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.

Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.

Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.

Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas letuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.

Baudžiava Lietuvoje 15c.

Balsas Darbininkų 15c.

Szirdis žmogaus 15c.

Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turkų su Maskoliais karės 5c.

Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'ą 25c.

Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsigiuti 10c.

Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pažinti 15c.

Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevyczių 10c.

Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.

Ukiszkas kalendorius ant 1902 metų 15c.

Ligos ir skausmai

yra greitai iszgydomi, vartojant Dr Glenn's „Peace in the family“. Banayk! Sutaiso M. Bevan, Plymouth, Pa. Klauskite pas savo kromininkus. Didelis procentas perkncziams.

Saliunas.

Geriausiam lietuviam užeiga, kurs sveikiausias alus, geriausia degtinė ir cigarai isz paczios Havannos, su taboka sudaryti ir kosulį gydo. Kas netiki, tegul persitikrina. 501 Illinois ave. *Zenon. Smilingis* E. St. Louis, Ill.

W. Matusевичius.

Uždėjau krantuvę visokių tavorų kaip ant tai: marezkinių, kalnierių, naktaizų, petnesų, viso-zių skrybėlių, pagal madą overkotų marezkinių ir dar kitokių daiktų. Teipogi laukau ir kriaucsizsą ezapą, siuvin drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Temykite motinos.

Po 25 metų tyrinėjimo ir praktiko-vojimo szpitolėse ir szeimynose. Asz persiliudijau koku būdu gelbėti publika. Asz turėjau tukstanczius persiliu-rijimų, kaip bandavonė ma- no naujo budo gydymo kroniszku li- gų, ir specialiszka moterių ir vaikų. Nėra szitoje szalije ir szvetimose sza- lise, kurs virszytų mano budą gydy- mo. Galite apsznekėti savo loconoje kalboje arba apraszyti norus ar rei- kalavimus. Pribuk asabiszka jei nemoki rasztyti savo kalboje, jei ga- lima akzaminas dovanai. Įdėk už 2c. markę dėl utsakymo.

M. E. JACKSON, M. D.

P. O. Box 492

Office 246 Indiana Ave.

HAMMOND, IND.

Kas prisius 25 ct. paczto markėmis ant žemiaus padėto adreso gaus puikų tautiszka Pavėisklą, tai yra D. L. K. Keistutį su Byruta. Adresuo- kit teip

V. Kudarauckas,

Bx 234

Lawrence, Mass.

Sergekis

rudeninio perszalimo ir kosulio. Jei tēmysi gerai, tai persliu- dysi kad yra geriausias pagelbė- tojas.

Severos Balsamas del plauoziu.

yra užtikrintas vaistas nuo kosu- lio perszalimo ir plauczių sustip- rinimp. Permaino nusiminima ir užsidegimą ir sustiprina orga- nizma. Prekė 25 ir 50c.

SEVEROS St. Gothardo Aliejus,

geriausia gyduolė nuo nusidegimo, entini- mo, reumatizmo ir t. t. Visi pagiris jo ver- tybe. Prekė 50 ct.

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.

CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver- tę tavo piningų ir palengvinimą ant: Romatizmo,

- Skausma Galvos,
- Skausma strėnu,
- Skausmą kaulų,
- Skausmą sprando,
- Ir Traukulio

Tai nueikite in sztorą, pas savo tautietį ir pareika lauk ZMIJEZCNIKO kuris yra padirbtas aptie- koje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa Paleng- vins tai kožname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerš EGIUTERRO No 1. prizelbės kožname karte. Duodu paranką iszgydymo drugto, prie- puolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIĖ TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykie tošios ką Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbta isz vi-okių augalų ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27. (kaip tai sako syk po 27) ant evioto geroenės Trajankos nesiranda

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl ko-žo žinomas, yra venas garsingiausiu Aptieko-riumi tarp mūsų tautos czionai Amerikoje. Tei- po-gi yra dėl kožo žinoma, jog vienas geras ap- tiekorius žino ir ženklina daugiau kaip 10 dakta- rų, nežine pagelboj susirgusios žmonijos. Dėlto- gi jeigu kada jus Dievas teiktus- i delispetėt kokia liga, tai tuojaus nusidno'kite ani rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI

111 Main st. arba Box 1109

PLYMOUTH, PA.

NAUJIENA!

Mokslas karpymo moteriszku rubų.

Merginos ir moters, kurios moka siuti, bet neapsipazinusios su karpymu, gali kuono trumpiausiam laike iszmokti karpyti. Kurios dieną ne- atlieka nuo darbo, gali mokintis va- karais. Tai yra labai smagus daigtas moterims, kaip lietuvėms, teip lenkėms ir slovakėms, kurios gali iszmokinti ko - nors savo dukteris. Asz užtikrinu, jog iszėjus dviem są- vaitėms, kiekviena mokintinė pati pataikys sukarpyti szį - tą vaikams arba ir sav.

Dasižinokite pas

F. Piotrowski.

106 E. Main str.

Plymouth, Pa.

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

NEŠKALTYTE!

Kapitalistai sako: kad ką darbininkai užmano ir veikia, tai tas yra niekai.

Mus darbininkų kuopelė matydama jog mūsų sunkiai vėdirbi pinigai tenka pavieniams kar- oziaminkams. Taigi, uždėjome darbininkiszka karcoziama, kur lietuviai po sunkaus darbo galės sustiprinti savo spekas.

Keleiviai pribuvę isz kitų vietų gaus pas mus melingą priėmimą ir prieteliszka rodą.

Lietuvių Prekystes SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

ZINGEIDU IR AKYVA
DĖL SVIETO.

OFFICE 256 Grand str.
& 313 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tikrai vlenatinė gydykla ant už- želdinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi ir trumpą laiką sulauko plaukų slinkimą.

Geriansia dantų gyduole: mūsų gy- duole nustabdo Dantų skaudėjimą į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visą rodą su informaci- je per laiszka adresavokit sziteip: The J. M. BRUNDZA CO. Chemists Box 2361. New York. U. S. A.

Boston Shoe Store
26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviezių pavasariinių czeve- rykų vyriszku, moteriszku ir vaikų, visi yra Juni- jos darbo pardudame už visai pigę prekę. Tei- pos-gi czeverykus dirbame ir ant apstehevimo. Ateik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

VIDURINIAI SKAUDEJIMAI.

Ar yra jusų viduriai skaudami? Ar turite galvos ir kepenų skau- dėjimą, smirdantį atsikvėpimą ir vėją pilvę? Ar yra jusų apetitas blogas? Ar nejauciate sykais teip juog gyvenimas nėra mielas? Saugokitės, nes szitie symptomai ženklina blogus vidurius. Ką jus nuo to darote? Ar laukiate kol patys isz savės pasitaisys? Szitas meginimas yra blogas, nes užpa- vietrijimas ne yra juokai. Ar var- tojate pavojingų arba ne kuriuos isz tų garsinamų patentavų vaistų? Pamislykite patys! Kaip gali kas užrasztyti jums lekarstas nematę jusų. Prietam daugelis garsinamų gyduolių yra padarytos ypatų ku- rios vargiai ką žino apie tą lygą kurią sako iszgydyse.

Kas jums yra reikalinga tai gero daktaro rodos; tokio daktaro ku- ris specialiszka vidurinių ligų gy- dymu užsiima. Tokiu vienatiniai yra **DAKTARAS LEONARD LANDES** ir jo OFFICE 134 E. 24 Str. NEW YORK N. Y., yra kas- dien matomas iszgydymas yvai- riausių vidurinių ligų.

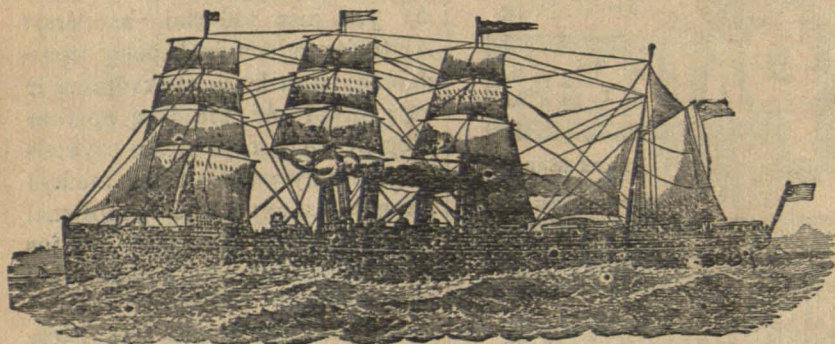
Jo gydymas yra ločnas iszradymas ir nē vienam nevalia imitavoti. Yra tai greitas ir tikras gydymas. Jei užtad sergate kokia liga, galite eiti pas jį su tikra vilczia jog jis jus isz- gydys. Viena ypata kurią **DAK- TARAS LANDES** neseniai gydė raszo sziteip:

„Ant rytojaus po atsilankimo pas jumi, tas baisus skaudėjimas, kuris manę kankino per szeszis mėnesius visiszka prasiszalino ir kasdien mano apetitas liko geres- nis teip juog trumpame laike ga- lėjau valgyti valgius katrie pirma butų man pridare daug skaudėji- mo Dabar mano viduriai yra vi- siszka sveiki, dabar asz esmiu linksmas kaip niekad nebuvo. Ju- sų gydymas man per savo greitumą labai patiko“. Atsiszaukite szendien pas **DAKTARĄ LAN- DES** o rytoj jausite geriaus ir kož- ną sekanczią dieną jausite leng- viaus, kol visi organai bus geriau- siame stovije; gislos pilnos kraujo, jusų veidas pilnas sveikatos. At- siszaukite dabar. Jei negalite a- teiti, raszykite savo kalboje. Jo roda yra už dyką kožnam ir vi- siems. Raszykite arba ateikite.

HOTELIS arba geriausia užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmo- nių. Kurie norite szį bei tą dasiži- noti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių ariekų, ar cigarėlių skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką
18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu Lavakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszezius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkiami nuo sztorninkų visados reikalaukit Kazuno Trajank s. Jeigu negalit gaut pas savo sztorninką mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus priiusta per pacztą į trumpą laiką.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszios ligoms, kada Kazun Gumbo-Kura netik ka apmalszins ligą, bet ir praszalins į trumpą laiką. Kasztuoja \$1 00 su prisiuntimu per pacztą \$1.25 ir bus greit prisiusta Gumbo-Kura susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjimą greit apstabdo, su prisiuntimu per pacztą kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgus sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laiką, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Priiuk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpą laiką per pacztą. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS

Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drūtą ir gerą materiją ir už pigę prekę.
Teipogj senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus aluczio, puikiai kvėpiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgirist skambinant ant fortepiano puikias melodijas, tai tik užeik pas **K. Strzelecki.**

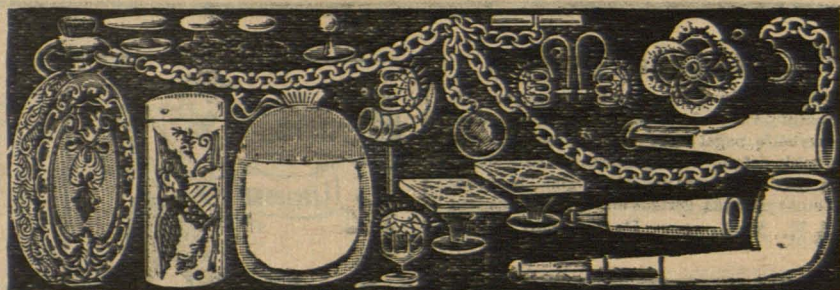
Lietuviu užeiga

Geriausė užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigus visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszką rodą.

Todėl nepamirszkite jog mano **HOTELIS** po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.
Petras Lipavyczia.

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.
Prezidentas — V. Daukszys
332 Catharine st. Philadelphia, Pa.
Sekretorius — A. Ilgunas
449, 3-rd. Ave — Homestead, Pa.
Kasierius — A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill
Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

DYKAI 11 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekados negirdėta! Ateikit pažūrēt, pažiūrėjims nieko nekasztoja!
Dabar mes paleidžiame turgan geriau į laikrodėj: **TIKRA AMERIKISZKA,** 14k. su dvigubais daunksuotais luksztai, ausuke užsakomas ir austatomas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIA,** pilnu akirėnų, R. K. gvarantotas, nikelinotais viduriais. Iszduodame rasztą **GVARANOLJA** ANT 30 METŲ; pagal iszveždą ir gerumą, tokį laikrodėj visados gali lyginti prie \$40 VERTĖS AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikių laikr. dėlių mylėtojams tres duosime bėgyje 6 dienių puikius prezentus: 1 vieną marių putų **CYPRKE** su didelė galvuke ir gintarinu cibuku, vertės \$1.50; 1 grynų marių putų **CIGARNICZIA,** vertės 75c; 1 nikelinė briežukams **DEZUTE** 25c; 1 dailų auksuotą **DICKENS LENCINGĖLI** su Cameo kabute \$1.50; 1 puikią auksinotą **SAUTE,** \$1.00; 1 vieną porą puikių **AUSKARBU** dauntais sodintu, \$1.00; 1 puikią **SPILKA** isz sodintą brangakmenais 40c; 1 porą auksuotų **KOJONIKŲ** su permutterio virszais 40c; 1 porą rankovėms **GUZIKŲ,** su permutterio apaczia 25c; 2 kalneriams **GUZIKŲ,** permutterio apaczios, 50c; ir 1 puikią įkrutinę **SAUTĖ** su dailiu akmeniu 7c. Laikrodėj ir 14 dovanų siuncziamė **C. O. D.** už \$4.98 apmokėdami teipgi ir **EXPRESO** kasztus; stuntinį galite iszgzaminuoti ant **EXPRESO** ir jei nepatiktū, sugražinkite mums atgal musų kasztais. Kur **ESIRANDA EXPRESO OFFICAS,** \$4.98 turi but priiusti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikų lenktinį **RELII:** daktus mes pasiuncziamė tada per pacztą, užregistravę savo kasztais.
Jeigu pirket ant syk laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar laikrodėj ar moteriszką. Jeigu moteriszka, tad vyriszko **DICKENS** lencingėli mes pastusime moteriszka 50 colų auksuotą **Lorgnette** lencingėli. Raszyk szendien pakol iszpardavimas neiszszalbagė.
Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

SPAUSTUVE.

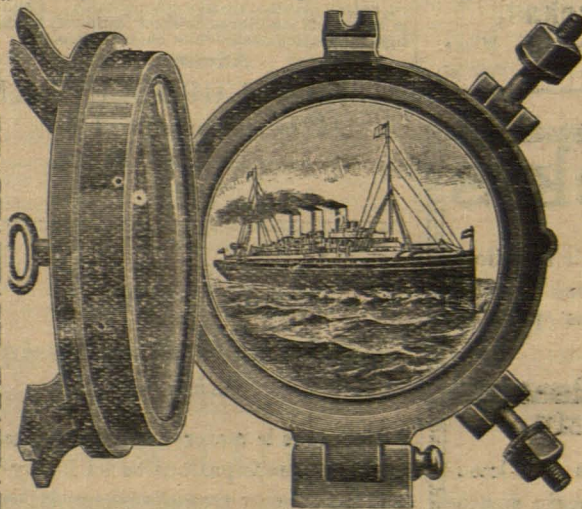
„Vienybes Lietuvninku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugyszių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* * * Ant visu kialiū geriausiu ir greicziausiu laivu * * *

Siunczia pingus į visas dalis svieto greitai ir pigei. Norintis kad jo piningai siuncziami į tėvynę nepražutų ir kuo greicziausiai nueitų tegul kreipiasi **PO TOKIU ADRESU** pas mumis

J. J. Pauksztis & Co.

224 East Main Street, PLYMOUTH, PA.

AGENTAS

asekuravojimo **NAMŲ** ir visokių **DAIGTŲ** už ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
Main str. Plymouth, Pa.

Joe Harrio HOTELIS

103 E. Main ir kampo **Eno str.**
Szaltas alus, skani ariekla, cigarai pirmos klesos
Teipogi užkandziasi dovanai kas vakaras.
Jonas Drapiwskis Bartenderis.